

Новы Час

ЭПОХА БАРАДУЛІНА

Стар. 15

НЕБА УПАЛА НА ЗЯМЛЮ

У прадпрымальніцкіх колах праект Дырэктывы №4 называюць «пераваротным дакументам»

Стар. 5

КАДАФІ РАЗГАВАРЫЎСЯ

Муамар Кадафі на мінульм тыдні падзяліўся з журналістам нямецкага часопіса «Spiegel» сваімі думкамі

Стар. 13

ЦІ ЁСЦЬ ГНОМЫ Ў ІРАНЕ?

Стар. 14–15

ЧЫТАЙЦЕ
Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ!

АДРАДЖЭННЕ СЯДЗІБАЎ

Нарыс Аляксея Хадыкі
з цыклу «Спадчына»

ПРАЎДУ АДПРАВІЛІ НА АКРЭСЦІНА

Генадзь КЕСНЕР

Як гэта адбывалася

Першыя звесткі пра ператрусы з'явіліся прыкладна а 13-й гадзіне ў мінулы аўторак — у галаўным офісе кампаніі «Гавары праўду» на праспекце Машэрава ў Мінску з'явіліся асобы ў цывільнім, якія затрымалі практична ўсіх, хто там знаходзіўся, забаранілі актывістам пакідаць памяшканне і праз некаторы час адvezлі людзей у Ленінскі РУУС сталіцы.

Некалькі гадзін ніхто не разумеў, на якіх падставах прадстаўнікі спецслужб затрымлівалі людзей, а таксама праводзілі ператрусы як у офісах, так і ў кватэрах грамадскіх актывістаў (да гэтага часу ўжо стала вядома, што аналагічны мінскім падзеям адбываюцца і шмат у якіх іншых

гарадах Беларусі — Гомелі, Бресте, Гродна, Магілёве, Бабруйску, Барысаве, Ваўкаўску, Салігорску, Бялынічах і гэтак далей) і адымалі кампутары, аргтэхніку, сродкі сувязі, носьбіты інфармацыі, дакументацыю і нават гроши.

18 мая пад шматгадзінную працэдуру вобшукаў з «канфіскацыяй» і допыту ў падпалі вядомы журналіст Аляксандар Фядута і галоўны рэдактар газеты «Товарыщ», сябра Рады ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў» Сяргей Вазняк, кіраўнік Аксія-метрычнай лабараторыі «НОВАК» прафесар Андрэй Варданацкі, сябра БАЖ Аляксандар Уліцёнак, каардынатор кампаніі «Гавары праўду» па Фрунзенскім раёне Мінску Юрэй Фабішэўскі, актывісты АГП Аляксандра

Васілевіч, Віталь Гуляка і Зміцер Бандарчук, іншыя людзі, якія хоць неяк спрычыніліся да гэтай кампаніі.

Што інкryмінуюць

Варта адзначыць, што толькі ў Ленінскім РУУС людзям паведамілі, што яны праходзяць сведкамі па крымінальнай справе, распачатай паводле часткі 1 артыкула 250 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (распаўсюджванне ілжывай інфармацыі пра тавары і паслугі).

Вобшук і апісанне маёмасці ў галаўным офісе кампаніі «Гавары праўду» працягваўся да самага вечара. Практычна ўесь дзень ні журналісты, ні грамадскія актывісты нічога не маглі даведацца пра месца-находжанне лідэра кампаніі Уладзіміра Някляева. Пазней выясцілася, што ў яго дома таксама адбыўся ператрус, самога ж паэта прывезлі ў Ленінскі РУУС толькі позна ўвечары, дзе і пакінулі на ўсю ночь. Допыт Някляева пачаўся толькі аб 11-й гадзіне наступнага дня.

Сяргей Вазняк і Андрэй Дэмітрыеў, якіх, як пазней і Някляеву, абвесцілі падазраванымі па загаданай вышэй крымінальнай справе, яшчэ ўвечары былі дастаўлены ў ізалятар часовага ўтрымання ў сталічным завулку Акрасціна.

У Гомелі апоўдні ў аўторак міліцыянты і людзі ў цывільным прыйшлі да былога депутата Вярхоўнага Савета СССР Юрыя Варонежца. Пэўны час Варонежца не адчыняў, але з дапамогай специзну специслужбоўцы ўсё ж трапілі ў кватэру вядомага грамадскага дзеяча, які ў тэлефоннай гутарцы з калегамі выказаў меркаванне, што ўварванне ў кватэру звязана з яго ўдзелам у кампаніі «Гавары праўду».

Падчас пяцігадзіннага вобшуку ў Варонежца міліцыянты забралі трох ноўтбукаў, адзін з якіх належыць дзясліцігадовай дачца, кампутар яго сына, відэакамеру, мабільныя тэлефоны, дыскі, касеты, флэшкі, книгі і гроши ў памеры ад 5 да 7 тысяч долараў. «Большая частка грошай належала жонцы. Нават не ведаем, на

што жыць», — адзначыў Юрыя Варонежца ў інтэрв'ю БелАПАН.

Ператрусы ладзілі супрацоўнікі УУС Гомельскага аблвыканкаму «паводле пастановы аб правядзенні вобшуку ў межах крымінальнай справы». Пастанову падпісаў старшы следчы следчага аддзела Ленінскага РУУС Мінскага спадар Юхнёвіч і прокурор Ленінскага раёна спадар Украінец. Дарэчы, абуральныя моманты падчас правядзення ператрусаў былі яшчэ ў іншых месцах, да іх мы яшчэ вернемся.

Прэс-канферэнцыя

На наступны дзень актыўісты кампаніі «Гавары праўду», якія прыйшлі праз ператрусы, канфіскацыі і допыты, правялі тэрміновую прэс-канферэнцыю ў сядзібе Партыі БНФ, дзе ледзь хапіла месцаў усім жадающим паслухаць расповеды непасрэдных удзельнікаў падзеі.

«Працуючы ад самага пачатку стварэння незалежнага друку ў Беларусі, я як журналіст упершыню за ўсе гэтыя гады стаў сведкам такай маштабнай, аднамомантавай і ўразлівай акцыі па скасаванні працы арганізацыі, якая, па сутнасці, дзеянічае ўсяго адзін квартал», — сказаў Аляксандар Уліцёнак.

«Учора адбывалася паказальная акцыя, якую можна назваць «пагром грамадзянскіх актыўістаў», — заяўіў Аляксандар Фядута. — Чаму было зроблена менавіта так, менавіта паказальная, адначасова? Нават следчыя, якія прыязджалі ў кватэры нашых актыўістаў, не разумелі, што шукаць, апроч носьбітаў інфармацыі, не маглі адказаць ні на якія пытанні. На мой погляд, гэта звязана з тым, чым займаўся і займаюцца актыўісты грамадзянскай кампаніі «Гавары праўду». Яны не займаліся палітыкай у тым сэнсе, у якім мы прызыўчыліся ўспрымаць гэтае слова. Яны займаліся выказваннем сваіх грамадзянскіх пазицый ў адносінах да шэрагу пытанняў, наконт якіх кожны грамадзянін Беларусі мае законнае права выказацца.

Працяг на стар. 4 ▶

ФАКТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЮДЗІ

2

NAVINY RATEGIENAU

АШМЯНЫ. УПЕРШЫНЮ Ў РЭГІЁНЕ

Aшмянчына рыхтеца да выставы-кірмашу інвестыцыйна-еканамічнага форуму «Паўночны вектар Гродзенчыны», які адбудзеца 9–10 ліпеня 2010 года. Удзел у выставе прымуць больш за 70 прадпрыемстваў розных формаў уласнасці з Ашмянскага, Астравецкага і Смаргонскага раёнаў. Програма выставы-кірмашу прадугледжвае некалькі вялікіх і значных мерапрыемстваў: інвестыцыйна-еканамічны форум, презентация банкаўскіх паслуг і інш.

ЛІДА. «ДАЖЫНКІ» ЗНІШЧАЮЦЬ МІНУЛАЕ

Праца па падрыхтоўцы да Дажынак у Лідзе вядзеца штодзённа і з размахам. На мінульным тыдні распачаліся работы па зносу асобных старых прыватных дамоў. Гістарычную вартасць іх ніхто не даследаваў. Неўзабаве ля рэчкі пайстANE амфітэтрап, дзе пройдуць асноўныя мерапрыемства дзяржаўнага свята. Гарадская ўлады абязядаюць, што жыхары знесеных дамоў у перспектыве атрымаюць дабраупарядкованае жылле ў шматкватэрных дамах, але тэрмін не называюць. Пры гэтым сцвярджаюць, што на месцы знесеных пабудоў пайстANE прыгожая панарама. Акрамя таго, у чарговы раз разбурывілі Лідскі замак, помнік архітэктуры 1323 года. Зараз на месцы большай часткі сцен з каменю тырыцы арматура.

БРЭСТ. ЗНАЁМЯЦЬ З ТВОРЦАМИ

Pаённая бібліятэка распачала праводзіць шэраг сустрэчаў з мэтай знаёмства чытальнікамі з беларускамоўнымі аўтарамі. Адным з першых прыйшоў на сустрэчу мясцовы творца Алеś Paplauskis. Ён аўтар двух паэтычных зборнікаў: «Спінены лістапад» (1997) і «Незваротнасць» (2001) — а таксама кнігі прозы «Тэрыторыя скразнякоў» (2004). Паэтычныя і празайчыны творы змяшчалі часопісы: «Першацвет», «Маладосць», «Тэрмапілы». Арганізаторы імпрэзы лічаюць, што мерапрыемства атрымалася і маюць намер надалей працягваць сустрэчы.

НЯСВІЖ. ГІСТОРЫЮ ШАНУЮЦЬ ЗАМЕЖНІКІ

Dэлегацыя латвійскіх парламентарыяў на чале са старшынёй камісіі па міжнародным справам Сейма Андрысам Берзіньшам падчас афіцыйнага візіту ў РБ пабывала ў Нясвіжы. Як выказаўся адзін з удзельнікаў дэлегацыі, наведванне Радзівілаўскага асяродка было непахісным жаданнем дэлегацыі спрычыніца да гісторыі нашай дзяржавы.

ПАСТАВЫ. БЕЛАРУСАМ ЗНІЖКА

Як і ў мінулым годзе, сайт www.westki.info акізае інфармацыйную падтрымку фестывалю балцкага фолку і цяжкога металу Kilkim Zaibu. Сёлета ён адбудзеца на беразе возера Лукстас, што ля Варняй у Жэмайці, з 11 па 12 чэрвеня. Поўны склад удзельнікаў вызначаны. У фэсце прымуць удзел музычныя калектывы з Літвы, Латвіі, Эстоніі, Украіны, Фінляндіі, нават з Аўстраліі. Хоць беларускіх выкананіціаў там пакуль няма, але для беларускіх аматараў гэтага музычнага жанру створана падтрымка. І таму зарукаў вышэй згаданы сайт, дзе засведчана: «На пытаннях даедзу на фестываль з Беларусі звяртайцесь праз форму кантактаў нашага сайта. З Вільні будзе арганізаваны спецыяльны аўтобус (праезд абыдзеца на палову танней, чым калі ехаць грамадскім транспартам).

Падрабязней пра фестываль чытайніце ў адмысловай рубрыцы нашага сайта, а таксама на афіцыйным сайце фестывалю.

Падрыхтаваў Язэп Палубята

ЗАЯВА

АГП І МІЛІНКЕВІЧ СУПРАЦЬ

Палітсавет Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП) 18 мая прыняў заяву, у якой выказвае пратест у сувязі з затрыманнямі сваіх актыўістаў і вобыскаў на іх кватэрах.

У заяве адзначаецца, што 18 мая супрацоўнікі сілавых структур затрымалі і правялі вобыски на кватэрах актыўістаў АГП Юрыя Фабішэўскага, Аляксандры Васілевіч, Дэмітрыя Бандарчука, Віталя Гуляка.

Палітсавет АГП патрабуе ад прадстаўнікоў сілавых структур тлумачыць, а таксама звязацца да міжнароднай грамадскасці з заклікам выказаць салідарнасць з усімі затрыманымі 18 мая.

Палітсавет АГП лічыць, што затрыманні звязаны з прэзі-

дэнцкай кампаніяй. У заяве адзначаецца, што «улада можа кантроліроўваць сітуацыю толькі брутальнімі сілавымі метадамі. Тоё, што адбываецца, сведчыць, што Лукашэнка не ўпэўнены ні ў сабе, ні ў тым, што ён можа кантроліроўваць сітуацыю напярэдадні прэзідэнцкай кампаніі».

Таксам асуздзіў «чарговую хвалю рэпрэсій, затрыманні і падтрымкі на кватэрах грамадскіх актыўістаў і журналістаў» і лідэр руху «За Свабоду» Аляксандр Мілінкевіч.

«Такія дзеянні ўладаў неадекватныя і абуразльныя. Яны паказваюць слабасць рэжыму», — цытуе Мілінкевіча яго прэсслужбу.

Палітык заклікаў беларускую грамадзянскую супольнасць да «кансалідацыі і салідарнасці».

Паводле інфармацыі АГП і руху «За свабоду»

дэнцкай кампаніі. У заяве адзначаецца, што «улада можа кантроліроўваць сітуацыю толькі брутальнімі сілавымі метадамі. Тоё, што адбываецца, сведчыць, што Лукашэнка не ўпэўнены ні ў сабе, ні ў тым, што ён можа кантроліроўваць сітуацыю напярэдадні прэзідэнцкай кампаніі».

Таксам асуздзіў «чарговую хвалю рэпрэсій, затрыманні і падтрымкі на кватэрах грамадскіх актыўістаў і журналістаў» і лідэр руху «За Свабоду» Аляксандр Мілінкевіч.

«Такія дзеянні ўладаў неадекватныя і абуразльныя. Яны паказваюць слабасць рэжыму», — цытуе Мілінкевіча яго прэсслужбу.

Палітык заклікаў беларускую грамадзянскую супольнасць да «кансалідацыі і салідарнасці».

Паводле інфармацыі АГП і руху «За свабоду»

ПЕРАТРУС

ПРАЎДУ КАЗАЦЬ НЕБЯСПЕЧНА

Язэп Палубята

Падчас акцыі запалохвання, распачатай сілавым структурамі супраць актыўістаў грамадзянскай кампаніі «Гавары праўду», меў непрыемнасці і грамадскі распаўсюджвальнік «НЧ» Алег Мяцеліца з Бялынічай.

18 мая пасля 22 гадзін двое міліцыянтаў з Магілёва, адзін з якіх быў у званні маёра, пачалі во-

быск у кватэры Алега. Ператрус адбываўся паводле пастановы Ленінскага аддзела міліцыі Мінска. Паколькі Мяцеліца паабяцаў, што будзе паводзіць сябе карэктна, то нарад АМАПа ў кватэру не заходзіў.

«Мне так падалося, што яны самі не ведалі, чаго шукаюць. Прапанаваў: давайце сам аддам, што вам патрэбна. Яны адразу сумеліся. Іх цікавілі кампутары. У мяне іх не было. Забралі некалькі нататнікаў «Гавары праўду», дзе сякат візітовак Някляева, забралі дыск з фільмам «Беларусь пад нямецкай акупацыяй». Паводзілі

яны сябе карэктна. На запыт: «Ці ададзіце забранае?» у недаўменні пераглянуліся і адказалі: «Перададзім усё ў Мінск. Там будуць вырашыць», — расказаў сам Алег Мяцеліца.

Аднак на 19 мая ранкам аўтамабіль Мяцеліца затрымалі супрацоўнікі міліцыі і з нагоды, што быццам бы ў аўто знаходзіцца літаратура без выходных дадзеных, правялі вобыск. Зноў жа канфіскавалі друкаваную прадукцыю кампаніі «Гавары праўду», а з 17 паасобнікаў газеты «Новы час», што былі ў машыне, толькі адзін узялі на эксперытузу.

БІЗНЕС

ПЕРСПЕКТЫВУ ЎЛІЧАЦЬ

Пропановы РГА «Перспектыва», што тыхацца дробнарознічнага гандлю, будуць улічаныя пры распрацоўцы праграм развіцця Мінска ў сферы гандлю, грамадскага харчавання, бытавых послуг і турызму на 2011–2015 гады. Пра гэта гаворыцца ў адказе Мінгарвыканкамама на зварот «Перспектывы».

Арганізацыя пропаноўвала выдзеліць падпрымальнікам пад гандлёвымі аўтакамі пакрокавай даступнасці прыкладна 4 500 зямельных участкаў у Мінску. «Аднак у адказе дакладна гаворыцца, што прыярытэтам на бліжэйшы час у гандлёвой сферы Мінска будзе будаўніцтва гіпер- і супермаркетаў. Падпрымальні-

кам прапаноўваюць адкрываць міні-кафэ і гандляваць квасам», — зазначыў старшыня арганізацыі Anatolij Shumchanka.

Мінгарвыканкам паведаміў падпрымальнікам, што «прадугледжвае щогадовае адкрыццё новых аўтакамі гандлю, грамадскага харчавання, бытавога абслугоўвання, аптэчнай, а таксама пашырэнне за кошт перапрафілявання, рэканструкцыі і абаўлення матэрыяльных базы дзеяньняў падпрыемстваў». У 2010 годзе ў Мінску прадугледжана ўвесці ў эксплуатацыю 189 аўтакамі гандлю і грамадскага харчавання і не менш як 300 аўтакамі бытавога абслугоўвання.

Паводле інфармацыі гарвыканкама, «у мэтах актыўізацыі маёмастай падтрымкі суб'ектаў малога падпрымальніцтва Мінгарвыканкамам і Адміністрацыі прэзідэнта ўнесена пропанова па правядзенні інвентарызацыі

БелаПАН

ПРАЕКТ

ХТО АДРОДЗІЦЬ ВІЦЕБСК?

Амерыканскі бізнесмен выказаў жаданне фінансаваць проект па адраджэнні гістарычнай часткі Віцебска. Пра гэта паведаміў 18 мая ў Мінску на прэс-канферэнцыі старшыня Саюза беларускіх ўрэйскіх грамадскіх аўтаднанняў і ашчын, заслужаны архітэктар Беларусі, лаўрэат Ленінскай прэмii, кіраунік архітэктурнай творчай майстэрні Леанід Левін.

Падчас нядынай паездкі ў ЗША ён пазнаёміўся з буйным амерыканскім падпрымальнікам грэчаскага паходжання, які зацікаўся праектам «Залатая спадчына Віцебска». Паводле слоў Левіна, найбліжэйшым часам амерыканскі падпрымальнік прыбудзе ў Беларусь для больш дэталёвага азнямлення з праектам і яго ініцыятарамі.

Старшыня саюза таксама паведаміў, што на днях Міністэрства

юстыцыі зарэгістравала міжнародны фонд «Залатая спадчына Віцебска», сярод заснавальнікаў якога сам архітэктар, старшыня Мінскага сталічнага саюза падпрымальнікаў і работадаўцаў Уладзімір Карагін і генеральны дырэктар СТАА «Марка» (Віцебск) Mікалай Мартынаў.

Левін лічыць, што фонд як грамадская арганізацыя зможа прыцігнуць сродкі, неабходныя для рэалізацыі праекта, распрацаванага дзвюма творчымі майстэрнямі, — яго і «Арх-сіці» (Віцебск).

Гаворка ідзе пра рэканструкцыю гарадскога квартала змешанай забудовы XVIII–XIX стагоддзяў плошчай каля 50 гектараў, размешчанага паміж чыгуначным вакзалам і ракой Заходняя Дзвіна. Уваходам у гэты квартал з'яўляецца Полацкая плошча з помнікам Марку Шагалу, а цэнтрам — вуліца Пакроўская, дзе нарадзіўся вялікі мастак.

Аўтары праекта маюць намер максімальна перадаць дух канца XIX — пачатку XX стагоддзяў і гістарычнае асяроддзе, дзе жыў і тварыў Шагал і іншыя вядомыя

прадстаўнікі Віцебскай мастацкай школы. У рэканструяваным квартале будуць створаны музеі, навучальныя ўстановы мастацтваў, галерэі і выставачныя залы, у якіх ёўропейскія мастакі зможуць не толькі экспанаваць свае працы, але і праводзіць пленэрныя. Акрамя таго, праект уключае жылую, гандлуючу і гасцінічную зоны, а таксама аўтостаянкі, якія дазволіць забяспечыць увесці спектр турыстычных паслуг для гараджан і гасцей Віцебска.

БелаПАН

▼ ТЫДНЁВЫ АГЛЯД

ВАЙНА ПА ЎСІХ ФРАНТАХ

Сяргей САЛАЎЁУ

Нарэшце «беларуская стабільнасць», здаецца, дагарэнчіала. Такога ціску «сінявакая» з абодвух бакоў — Захаду і Усходу — пэўна, яшчэ не ведала. І гэты ціск надарыўся неяк сінхронна. Ці выпадкова гэта?

Па-першае, Кірауніцтва Савета Еўропы асуздзіла вынясенне яшчэ двух смяротных прысудаў у Беларусі. 14 мая Гродзенскі абласны суд прыгаварыў да вышэйшай меры пакарання двух жыхароў Гродна. Яны прызнаныя вінаватымі ў забойстве з асаблівай жорсткасцю трох чалавек, разбоем з нанясеннем цяжкіх цялесных пашкоджанняў, наўмысным пашкоджанні маёмаці і выкраданні малалетняга. Прыйсуд яшчэ не ўвайшоў у законную силу і можа быць абскардханы ў Вярховным судзе на працягу 10 сутак.

«Этыя прыгаворы сведчаць пра неабходнасць тэрмінова абвясціць мараторый на смяротную кару, — заяўіў генеральны сакратар Савета Еўропы Турб'ёрн Ягланд. — Прынаменне смяротнай кары па-ранейшаму з'яўляецца галоўнай перашкодай у адносінах Беларусі з Саветам Еўропы. Мы гатовы аказаць садзейнне ў вырашэнні гэтага пытання і дапамагчы Беларусі стаць бліжэй да стандарту Савета Еўропы ў сферы правоў чалавека».

Адміністратар нядайня смяротная прысуды афіцыйны Мінск таксама заклікалі старшыня Камітэта міністраў Савета Еўропы Антонія Мілашоскі і кіраўнік Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы Мейлют Чавушаглу.

«Мы заклікам прэзідэнта Лукашэнку неадкладна адміністратару смяротныя прысуды, неадкладна ўвесці мараторый на смяротную кару і замяніць усе смяротныя прысуды на іншыя віды пакарання, каб наблізіць Беларусь да стандартаў Савета Еўропы, — гаворыцца ў сімейнай заяве Мілашоскі і Чавушаглу. — Прынаменне смяротнай кары няма месца ў пеңтэнцыярнай сістэме сучаснага грамадства. Гатоўнасць неадкладна аўгавіць мараторый на смяротную кару і яе далейшая адмена з'яўляюцца найважнейшай умовай для ўступлення ў СЕ».

Што гэта азначае для шараговых грамадзян Беларусі? Гэта азначае, што мы зрабілі два крокі назад ад спрашэння візвага рэжыму з краінамі Еўрасаюза. То бок, візы па-ранейшаму застануцца занадта дарагімі для беларусаў, якія жадаюць выехаць у краіны ЕС. Да таго часу, пакуль краіна не наблізіцца да стандартаў ЕС.

Не лепшыя адносіны і з Расіяй. Беларускі бок на супрэзы кіраўнікоў урадаў краін Мінска саюза ў Санкт-Пецярбургу будзе настойваць на адмене мытных пошлін на нафтавыя і нафтапрадукты ва ўмовах саюза. Пра гэта паведаміў Аляксандру

4 ИЮНЯ ТВОЙ ШАНС СТАТЬ ЧЕЛОВЕКОМ!!!

ОБОЙДИ АВТОЗАПРАВКУ СТОРОНОЙ

Лукашэнку прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі падчас даклада 17 мая.

Кіраунік дзяржавы праінфармаваны аб tym, што 21 мая ў Санкт-Пецярбургу абудзеца сустэрча прэм'ер-міністру краін СНД у межах правядзення Савета кіраунікоў урадаў СНД, а таксама двух пасяджэнняў Міждзяржсавета ЕўАЗС на ўзорні кіраунікоў урадаў — у фармаце пяці дзяржав і ў фармаце вышэйшага органа Міністэрства саюза.

Ёсць шэраг пытанняў, па якіх беларускі бок будзе адстойваць сваю прынцыпавую пазіцыю. Эта тычыцца найперш неувядзення ў дзеянне або адмены абмежаванняў па свободным перамышленні тавараў у Мінском саюзе. Размова ідзе, да прыкладу, аб мытных пошлінах на нафтавыя і нафтапрадукты.

Прэзідэнтам падчас сустэрчи дадзены даручэнні адносна ўмоў увозу фізічнымі асобамі легкавых аўтамабіляў у Беларусь у межах Мінскага саюза. Паводле інфармаціі прэс-службы кірауніка дзяржавы, пазіцыя беларускага боку заключаецца ў тым, каб яго інтэрэсы былі максімальная ўлічаны. Трэба захаваць мытныя пошліны або прынесьці узважанае раשэнне і зрабіць іх такім, якія б задавольвалі ўсе трох дзяржав. Прынамсі казахстанскі бок у перамоўным працэсе падтрымівае прапанову Беларусі, паведаміў Сідорскі.

А тым часам аўтааматары рыхтуюцца да страйку. Яны заклікаюць беларусаў прайгнараваць 4 чэрвеня запраўкі. Аўтааматары абураныя ўжо трэцім за год падвышэннем коштава на бензін. Нагадаем, 12 мая цэны на паліва павысіліся ў сярэднім на 6%. Раней, 27 лютага яны былі падвышаны ў сярэднім на 7%, 23 студзеня — на 2%.

Як вынік — сярод наведальнікаў сайту «Аўтамалінайка» і stop-gai.by высцела ідэя пратэстнай акцыі «Стоп бензін!». Неабыкавых аўтааматаў заклікаюць 1—4 чэрвеня (упор робіцца на 4 чэрвеня) абмежаваць сваё перамышленне на аўто і прайгнараваць запраўкі.

Як кажацца на сайтах аўтааматаў, абрэгнутаваннем для чарговага

павышэння коштава паслужылаўняцце пошлін на нафтавыя расійскім бокам. Але цана, па якой Беларусь набывае нафтавыя склады, не абкладаецца пошлінай. «Мы — не дойныя каровы. Чаму мы павінны пакутаваць і купляць бензін па тых коштах, якія не апдывайдзяцца нашаму ўзроўню даходаў?!» — задаюць пытанне аўтамабілісты.

Кампанія «Стоп бензін!» ужо стала рэзананснай, яе падтрымалі прадстаўнікі некалькіх аўтаклубаў, ведаюць і сочаць за падрыхтоўкай акцыі і «на самым версе». Створаны сайт «Стоп бензін!», на днях будуць распаўсюджаны першыя майкі і налепкі з заклікам ігнараваць 4 чэрвеня аўтапрапраўкі.

«Мы не патрабуем ад урада нізкіх коштава на бензін. Мы хочам толькі, каб яго кошт залежаў ад ваганняў коштава на сусветным рынуку, а не ад жаданняў ўлады. Калі кошты на сусветным рынуку панізліся — паніжайце, калі падвысіліся — падвышайце, але яны не павінны ўстанаўлівацца ў прыказным парадку», — так раскрыў пасыл пратэстнай кампаніі адзін з яе ініцыятараў Уладзіслаў Бянько.

І за нас аўтааматары падлічылі, колькі недаатрымае дзяржава ад байкоту заправак на працягу 1—4 ліпеня. «5 дзён х 20 літраў х 2870 рублёў = 287000 рублёў х 2 = 574000 рублёў (памільнёна або груба 190 баксаў) яны недаатрымаюць. А калі я не адзін такі буду? Што з гэтага атрымаем?» — задае пытанне на форуме адзін з аўтааматараў.

Я не ведаю, што «яны» недаатрымаюць, але я ведаю, што могуць атрымаць аўтамабілісты. За памільнёна можна набыць някепскі ровар. А ровар — гэта шмат здароўя, шмат хто з аўтааматараў зможа падлішыць сваю фігуру, гэта стыльна, гэта прышпільна. Ровар несумяшчальны з паленнем і алкаголем. Гэта вам скажа любы супрацоўнік ДАІ — штодзень каля 30 кіроўцаў аўто трапляюць пад увагу ДАІ за кіраванне ў нецвярозым стане. Але пакуль што ніводнага раварыста не затрымалі за ваджэнне ровара «паддатым».

Можа, праспект Незалежнасці стане роварнай трасай?

▼ ФІГУРЫ ТЫДНЯ

СЯРГЕЙ КРЫВЕЦ

Беларускі футбаліст Сяргей Крывец стаў чэмпіёнам Польшчы ў складзе клуба «Лех». Познанскі «Лех» заваяваў залатыя медалі ўнутранага чэмпіянату ўпершыню з 1993 года. Да гэтага каманда становілася чэмпіёнам Польшчы пяць разоў — у 1983, 1984, 1990, 1992 і 1993 гадах.

23-гадовы форвард беларускай футбольнай зборнай Сяргей Крывец перайшоў у «Лех» з барысаўскага клуба БАТЭ напрыканцы 2009 года. Тады клуб збіўся ў трэцяе месца, адстаючы ад «Віслы» і адваршыўся на трох балаў, апярэдзіўшы на трох балаў кракаўскую «Віслу». У складзе польскай каманды Крывец правёў 12 матчоў, забіў трох мячы і атрымаў адно папярэдзяньне. Кантракт з «Лехам» падпісаны на трох з паловай гады.

Сяргей Крывец — выхаванец гродзенскай футбольнай школы, тройчы становіўся чэмпіёнам Беларусі, двойчы яго ўключалі ў спіс 22-х лепшых футбалістаў чэмпіянату, уладальнік Кубка Беларусі. Спартсмен выступае за зборную Беларусі і нядайна запэўніў журналістаў, што не збираецца мняць грамадзянства ды выступаць за іншую краіну: «Ад Беларусі я не адмоўлюся. Быя люблю Беларусь. І буду гуляць толькі за зборную Беларусі».

АЛЯКСАНДР ЗІМОЎСКІ

Кіраунік Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Аляксандар Зімоўскі ў сваім блогу на рэсурсе naviny.by выказаўся наконт магчымых зменаў цяперашніх ўлады ў Беларусі.

Заснавальнік, тэарэтык і практик ахоўваючага кірунку ў беларускай тэлэжурналістыцы (так сябе характарызуе Зімоўскі) канстатуе, што ў Беларусі назіраецца пагаршэнне эканамічных умоў. Гэта можа выклікаць масавы перавод работнікаў на скарочаныя працоўны дзёны або адпраўленне ў неаплачваемыя адпачынкі, замарожванне ці паніжэнне заробкаў у дзяржсектары. Да ўнутраных неспрыяльных фактараў дадаецца рост замежных запазычанняў, цікі краін-кредытораў, недавер да ўрада з боку інвестораў і патрабаванні звонку цалкам перагледзец асноўныя прынцыпы ўнутранай палітыкі. У выніку ўлады вымушаныя пайсці на жорсткія стабілізацыйныя меры, у адказ пачынаюцца лакальныя акцыі пратэсту, якія, па магчымасці, спыняюцца сіламі аховы парадку.

Першай ластаўкай пераменаў можа стаць усеагульны 24-гадзінны страйк, які паралізуе большую частку краіны, зачыняюцца дзяржавай установы, спыняюцца рух самалётаў, цягнікоў і аўтатранспарту. На хвалі ўнутранай нестабільнасці на палітычнай арэне з'яўляецца «далёкі ад апазіцыі» кандыдат-папуліст, які пад цікам вуліцы выбівае сабе права ўздельнічаць у перамовах па газе і транзіце. Пасля змрочнага (без грошай і ацяплення) Новага года, за два тыдні да выбараў прэзідента.

Аптымістычны сценар развіцця падзеі у палітыцы спадар Зімоўскі пакуль распрацоўвае.

УЛАДЗІМІР МАКЕЙ

Уладзімір Макей таемна з'ездзіў у Вашынгтон. Там кіраунік Адміністраціі прэзідэнта меў сустэрчу з прадстаўнікамі Адміністрацыі Абамы. Мэта гэтага візіту — пракананец амерыканцу змяніц палітыку ў дачыненні да Беларусі. СМИ перадаюць інформацію, што Уладзімір Макей абяцаў вярнуць у звычайны рэжым працу пасольства ЗША, якое ад сакавіка 2008 года працуе без пасла і з амежаваным штатам дыпламатычных работнікаў.

На пачатку года часовы павараны ў справах ЗША ў Беларусі Майкл Скэнлан заявіў БелПАН, што пытанне адмены санкций у дачыненні да канцэрна «Белнафтахім» сёлета будзе залежаць ад рэальных дзеянняў беларускага боку. У 2008 годзе ЗША прыпынілі дзеянне санкций у дачыненні да дзвюх кампаній «Белнафтахім» ў адказ «на пазітыўныя крокі беларускага боку». У 2009 годзе далейшага паслаблення санкций не было, бо ў Беларусі не назіралася новых пазітыўных крокіў у сферы правоў чалавека», — зазначыў Скэнлан.

ЗША ўвялі эканамічныя санкцыі ў дачыненні да канцэрна «Белнафтахім» у суязні з парушэннем правоў чалавека ў Беларусі ў лістападзе 2007 года. У сакавіку 2008-га, пасля таго, як улады Беларусі адмовіліся вызваліць былога кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Казуліна (на той момант — апошнія з шасці прызнаных міжнароднай супольнасцю палітвазняў), ЗША ўвялі санкцыі ў дачыненні да ўсіх прадпрыемстваў, якія ўваходзяць у склад «Белнафтахіма». Мінск і Вашынгтон адклікалі сваі паслоў для кансультаций. Да сенняшняга дня штаты абодвух пасольстваў скарочаныя да мінімуму.

► ПАГРОМ

ПРАЎДУ АДПРАВІЛІ НА АКРЭСЦІНА

◀ Працяг.
Пачатак на стар. 1.

Па-першае, гэта якасць працы беларускай улады, па-другое, актыўісты грамадзянскай кампаніі «Гавары праўду» пачалі выпраўляць несправядлівасць, якую ўлада дапусціла ў адносінах да мажліва аднаго з найвялікіх сыноў Беларусі — нашага вялікага пісьменніка і грамадзяніна Васіля Уладзіміравіча Быкова... На працягу толькі дзесяці дзён у Мінску было сабрана больш за 10 тысяч подпісаў пад зваротам да ўладаў перайменаваньня адрасаў з вуліц сталіцы ў вуліцу Васіля Быкова. За гэты ж час у Гродна значна меншымі сіламі пад падобным зваротам было сабрана больш за 900 подпісаў... Дасягнутыя тэмпы збору подпісаў былі найвялікшыя

за ўсе петыцыйныя кампаніі, якія вяля грамадзянская супольнасць і прадстаўнікі беларускай апазіцыі пасля прыходу да ўлады Аляксандра Лукашэнкі».

Актыўіст кампаніі «Гавары праўду» Мікалай Пахабаў прывёў некалькі абуразных прыкладаў таго, як парушалася заканадаўства падчас ператрусаў. «У Бабруйску актыўісты кампаніі Алены Мядзведзевай не было дома, дзвёры адчыніла яе ўнучка. Уварваліся прадстаўнікі спецслужбаў і праводзілі вобшук, ламалі шафы наўпраст пры няпоўнагадовым дзіцяці. Выклікалі ўрача-псіхолага, каб тая прысутнічала пры ператрусе. Забіралі ўсё, нават хадзелі забраць залатыя пярсцёнкі, але дзяўчынка кінулася да іх і казала: калі вы возьмеме гэтыя пярсцёнкі, якія падарыў тата, я заб'ю вас, — распавёў Мікалай Пахабаў. — Яшчэ адзін прыклад. Яўген Пугач, Смальяўчы. Спецслужбы прымусілі прадстаўнікоў пазаведамаснай аховы адчыніць дзвёры ў кватэрку, увайшлі ў кватеру, дзе нікога не было, забралі ўсю аргтэхніку, зноў зачынілі дзвёры і з'ехалі. Гэта папросту дзікунства!»

Эксперта кампаніі «Гавары праўду» Святлану Навумаву таксама дапытвалі 18 мая, а ў яе кватэрэ адбыўся вобшук. «Гэты палітычны пагром ёсьць не што іншае, як даволі высокая адзнака дзейнасці кампаніі, таму што такі масіраванай акцыі запалохвання і гвалту сапраўды даўно не было. Гэта насамрэч стала адказам на нашу петыцыйную кампанію аб перайменаванні вуліц, бо яна пераўтварылася ў сапраўды народнае галасаванне, бо подпісы ставілі самыя розныя людзі, якія належаць да розных палітычных партый, прытырмліваючыя розных палітычных поглядаў. Магчыма, гэта тое самае адзінства, пра якое мы так шмат кажам у апошні час. Мы, праўда, часцей пераважаем казаць пра адзінага, але трэба казаць пра адзінства, і сённяшні прыклад паказвае, што калі мы не будзем адзінныя, то нас усіх пераўтварыць паасобку», — адзначыла Святлана Навумава.

У ізялятараты

Падчас прэс-канферэнцыі краінік Беларускай партыі ле-

вых «Справядлівы свет» Сяргей Калякін атрымаў інфармацыю пра Сяргея Вазняка і ўмовы яго ўтрымання ў следчым ізялятараты на Акрэсціна. Па словах Калякіна, калі сваякі Вазняка праз гучную сувязь звязнуліся да супрацоўніка ізялятара часовага ўтрымання з просьбай прыняць для вязня передачу, паследаваў адказ: «Вазняк — бандыт, ён у кайданках і яму нічога не паложана...»

«Ужо без суда і следства яны вызначылі, як абыходзіцца з гэтymі людзьмі! — абураўся Калякін. — Праўда, потым яны прынялі рэчы, але ўвага да тых людзей, якія сёння знаходзяцца ў беларускіх умовах утрымання, і тое свавольства, якое робіцца ў дачыненні да іх, мусіць зрабіцца клопатам усіх — і праваабаронцаў, і журналістаў, і палітыкаў, і кіраўнікоў грамадзянскіх ініцыятыв!»

Як адзначыў Аляксандар Фядута, зараз ідзе спроба шантажу беларускай уладай заходній супольнасці. «Маўляй, альбо вы робіцесь легітиматарам, альбо тут будзе не разпрэсіўна-таталі-

тарная дзяржава, а сапраўды дыктатура. Я думаю, што гэта вельмі няўдалы шантаж, і Захад другі раз размаўляць у тых тонах, у якіх размаўляў у той час, калі ў турме сядзеў Аляксандар Казулін, не будзе, Захад больш не будзе такім мяккім... Адна-часова Лукашэнка паспрабаваў шантажаваць і Расію, маўляй, вось мы возьмем усю апазіцыю і пакажам яе сувязі з Расіяй. Нічога паказаць немагчыма, таму што сувязей з Расіяй няма, але гэта таксама сведчыць пра тое, што і з усходняга боку рэжым адчувае небяспеку. І зараз тое, што робіць Аляксандар Лукашэнка, дэмантруе нават не Захаду, нават не грамадзянскай супольнасці Беларусі, а дэмантруе дзяржаўнаму апарату, апарату беларускіх праваахоўных органаў, таму ж разпрэсіўнаму апарату, наколькі ён не ўпэўнены ў тым, што будзе заўтра. Акцыя, якая адбылася 18 мая, для Лукашэнкі мае значна горшыя наступствы, чым сустрэча з Курманбекам Бакіевым у Мінску», — падкрэсліў Аляксандар Фядута.

рычных даследаванняў «НовАК» разспандэнтам задавалася пытанне: «Ці мусіць абліжоўвацца праўы гомасексуалістам?» Станаўча на яго адказалі 43 працэнты аптычных беларусаў, яшчэ 19,5 — пагадзіліся ў той ці іншай ступені. На тэрыторыі постсовецкіх краін талерантнасць у пытаннях гендэр, сексуальнай самаідэнтыфікацыі дагэтуль застаецца на нізкім узроўні. Арганізаторы Славянскага гей-параду сцвярджают, што гэтых жа рамак трymаюцца і дыпмісіі єўрапейскіх краін. Так, былі звароты ў шэраг пасольстваў з прапановай праўесці на іх тэрыторыі некаторыя мерапрыемствы, звязаныя з гей-парадам. Але арганізаторы гей-параду паўсюль атрымалі адмовы.

Пасля разгону акцыі сексуальных меншасцяў у Мінску «Amnesty International» распаўсюдзіла заяву, у якой выкарысталі шкадаванне з прычыны яе забароны. «Amnesty International» нагадала беларускім уладам, што міжнароднае заканадаўства ў галіне правоў чалавека дакладна вызначае, што свабода сходаў і выказвання распаўсюджваеца на ўсе групы асобаў, уключна з прадстаўнікамі ЛГБТ-супольнасці. Гэтыя праўы таксама тычацца перакананняў і меркаванняў, якія могуць стаць абрэзай для іншых грамадзян. Акрамя гэтага, права на свабоду сходаў і выказвання гарантуюцца беларускай Канстытуцыяй.

«Беларускія ўлады мусіць працягнуць большую прыхільнасць да сваіх абавязкаў па пытаннях дыскрымінацыі ў Еўропе Джона Далузена. — Адмова ўладаў працягваць абуразную практику непавагі да роўнасці і выканання правоў чалавека ў Беларусі».

► ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

ГЕЕЎ ПАКУЛЬ ТОЛЬКІ ПАПАЛОХАЛІ

Марыя КРУК

Спраба правесці ў Мінску гей-парад паказала ўзровень негатунасці беларусаў прыняць факт публічнасці і дэмантрацыі прыналежнасці да сексуальных меншасцяў.

Тыдзень перад шэсцем і колькі дзён пасля яго беларускі сегмент інтэрнэту як найбольш даступную і свабодную пляцоўку для дыскусій ліхаманіла на тэму таго, ці мае права чалавек з нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыяй гаварыць пра гэта ўголос і ці ўвогуле мае права быць такім. Абагульненая выснова: хутчэй не, чым так. Прычым такую пазіцыю не цураюцца выказваць ледзь не на афіцыйным узроўні.

Так, на афіцыйным акаўніце мінскага ГУУС у твітэры перад гей-парадам з'явіліся непаліткарэктныя паведамленні з папярэднінімі аб тым, што шэсце будзе разагнанае. «Аманаўцы раз'юшаныя, і на мясілава заднепрыгадных настроеных асабліва агрэсіўна. Таму тримаецца даўней». Гей-парад, нягледзячы на тое, што час і месца да апошняга моманту арганізаторы спрабавалі тримаць у сакрэце, усё ж разагналі. Не больш brutal'на, чым разганяюць апазіцыйныя акцыі.

Шэршт беларускіх блогераў, якія бліжэй да ідэі альтэрнатыўных, чым афіцыйных, і, магчыма, самі неаднаразова былі на вулічных акцыях апазіцыі, разгон гей-параду (вельмі сцілізованага) успрынілі

на «Ура!», маўляй, іх гроши як падаткаплацельшчыкаў не змарнаваныя. Хаця і самі яны маюць вялікія шанцы апынуцца на месцы тых, каго АМАП аператыўна загружала ў аўтазакі.

Сямёра ўдзельнікаў гей-параду правялі выходны ў спецпрыёмніку-размеркавальніку, у панядзелак суд пакараў іх мінімальными штрафамі ў памеры 0,5 базавай величыні за ўдзел у несанкцыянаваным мерапрыемстве. Нагадаю, што Мінскі гарвыканкам забараніў шэсце сексуальных меншасцяў, удзельнікі якога планавалі сабрацца ля будынку Белдзяржфілармоніі і прайсці па праспекце Незалежнасці да прэзідэнта Нацыянальнай акадэміі навук.

Напярэдадні шэсця Расійскі саурганізатор гей-шэсці Мікалай Аляксееў заявіў, што «рашэнне

мінскіх уладаў аб забароне на шага мерапрыемства з'яўляецца абсурдным і здзекліўым», што ён прыязджаў некалькі разоў у Беларусь і «не адчуваў тут аўтарытарнага рэжыму», таму ўлады маглі б сваім дазволам даказаць Еўропе, што ў краіне не так кепска з правамі чалавека. Да словаў, у Мінску ўсё ж праішло некалькі камерных мерапрыемстваў, звязаных з гей-парадам. Абышлося без адкрытых сутычак, хаця і былі правакацыйныя спробы з боку нязгодных перашкодзіць гэтым.

За тыдзень да мінскага (Славянскага) гей-параду аналогічнае шэсце пад называй Балтыскі гей-парад адбылося ў Вільнюсе. Аднак прыблізна на палове шляху ўдзельнікі былі вымушаныя спыніцца з-за пагрозы бяспекі з боку пратестуючых. Нязгодныя

зманіфестацыяй запусцілі дымавую шашку, свісталі і заклікалі да расправы над удзельнікамі шэсця. І хаця акцыя была спыненая, яе арганізаторы назвалі Балтыскі гей-парад перамогай над гамафобіяй.

У першым у гісторыі Літвы шэсці сексуальных меншасцяў прынялі ўдзел шэраг замежных палітыкаў і праваабаронцаў. Міжнародная праваабарончая арганізацыя «Amnesty International» была прадстаўленая вялікай дэлегацыяй з 70 актыўістамі. Правапарарадак у Вільнюсе забяспечвалі каля 800 супрацоўнікаў праваахоўных органаў. На агароджаную тэрыторыю шэсця было забароненае пранасіць некаторыя рэчы, у прыватнасці камяні, палкі, памідоры, яйкі.

У адным з апошніх даследаванняў BISS і лабараторыі аксімет-

ДЫРЭКТЫВА

НЕБА ЎПАЛА НА ЗЯМЛЮ

Вольга ХВОІН

Аляксандар Лукашэнка ў сваім штогадовым Паслannі беларускаму народу і парламентарыям заяўіў, што краіне неабходны якасны прарыў у эканоміцы. Рэалізацыя на практыцы ідэй Дырэктывы №4 аб далейшай лібералізацыі эканомікі, накіраванай на разняволенне прадпрымальніцкай ініцыятывы, можа кардынальна змяніць дзейсную сістemu гаспадарання і павярнуць краіну ў новае рэчышча эканамічных стасункаў.

Разгром

Праект Дырэктывы №4 «Аб мерах па лібералізацыі эканомікі і паляпшэнню дзелавога клімату ў Рэспубліцы Беларусь», які з'явіўся на сایце інтэрнэт-ресурса «Беларускі партызан», паказвае, што яго аўтары настроены арганізацаю рэвалюцыю ў эканамічным сектары. Аднак эксперты і суб'екты, на якіх будзе накіравана дзеянне Дырэктывы №4, да распаўсюджанага дакумента ставяцца больш чым скептычна. Эканаміст Сяргей Чалы дакумент называе «злівам». «Гэта звышпрадыкальны план, які раўназначны тому, каб неба ўпала на зямлю. Такі план магчымы да рэалізацыі толькі ў выпадку скрайне кескай эканамічнай сітуацыі, але гэтага пакуль не назіраецца. Думаю, што яго аўтары неяк звязаныя з прадпрымальніцкім коламі, магчыма, ідэі былі пазычаныя з некіх прапаноў бізнесу».

Паводле задумы Лукашэнкі і яго атачэння, галоўны прынцып новай стратэгіі дзелавой актыўнасці — канкурэнтная ўзамен манаполіі. «Эканамічная свобода, абарона правоў уласнасці, адкрытая канкурэнтныя і надзеянныя інстытуты рынку — галоўныя фактары ўстойлівага росту дабра-быту краіны, мадэрнізацыі эканомікі і падышэння якасці жыцця грамадзян», — канстатуюць аўтары Дырэктывы №4. — Глабальны і ўнутраны крызіс абастрывоў неабходнасць актыўізацыі структурных рэформаў. Рэурс старых схем і механізмаў дзяржаўнага інвеставання, вытворчасці і размеркаванні рэсурсаў вычарпаны. Пераадоленне крызісных з'яўў патрабуе гнуткасці інстытутаў і хуткасці прыняцця рашэнняў».

У праекце дакумента канстатуецца факт того, што цягам апошніх дзесяцігоддзяў была створана моцная і неефектыўная сістема цэнтралізацыі пракцэсу прыняцця інвестыцыйных, вытворчых і збытовых рашэнняў: «Камерцыйныя арганізацыі пазбаўленыя неабходнай самастойнасці пры арганізацыі вытворчасці тавараў і паслуг. Міністэрствы і канцэрны не спраўляюцца з задачай правядзення якаснага

аналізу стану зневніх рынкаў. Яны не падаюць камерцыйным арганізацыям дакладнай маркетынгавай інфармацыі і яшчэ больш павялічваюць рызыкі «адмірання капіталу». Далей пералічваеца шэраг хібаў дзейснай эканамічнай сістмы Беларусі: назапашванне інвестыцыйных памылак, пагаршэнне фінансавых паказчыкаў прадпрыемстваў і бюджету, зніжэнне рэнтабельнасці вытворчасці і продажаў, пагаршэнне плацежадзольнасці дзяржаўных, камерцыйных арганізацый, складаная сітуацыя ў банкаўскай сістэме.

Што доктар пропісаў?

Рэвалюцыйная Дырэктыва №4 прадугледжвае цэлы шэраг меры прадпрыемстваў, якія скіраваныя на вызваленне патэнціялу ўнутранай эканомікі. Ніжэй пералічныя найбольш важныя і насамрэч кардынальныя рэформы.

- Скасаваць Камітэт па коштаках пры Міністэрстве эканомікі Рэспублікі Беларусь, перадаць функцыю рэгулявання тарыфаў натуральных манаполій міністэрствам. Адмініструць цэнавае рэгуляванне на ўсе тавары, паслугі і працы, за выключэннем тарыфаў на жыллёвую-камунальную паслугу, электраенергію, газ, грамадскі транспарт, паслугі тэлефоннай сувязі (за выключэннем мабільнай), а таксама паслугі, якія прадстаўляюцца дзяржаўнымі арганізацыямі ў сферы аховы здароўя і адукацыі.

- Ліквідаваць практыку адміністрацыйнага вызначэння для вытворцаў розных коштак на тавары на ўнутраны і на зневнія рынкі, у тым ліку па калійных і азотных угнаеннях, драўніне, паліўна-энергетичных рэсурсах.
- Захаваць дзяржаўнае рэгуляванне ў выглядзе ліцензіавання, абавязковай сертыфікацыі толькі ў тых сферах, дзе існуе непасрэдная пагроза жыццю і здароўю чалавека.
- Прызначыць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь спарадычныя сертыфікаты, выдадзеныя прызнанымі ў міжнародным гандлю органамі сертыфікацыі Pacii, краін ЕС, Украіны, ЗША,

Японіі, Паўднёвой Карэі без атрымання сертыфікату, які выдаецца органамі сертыфікацыі Рэспублікі Беларусь.

- Распрацаўваць праграму поўнага пераходу беларускай прадукцыі на міжнародныя стандарты якасці ISO. Ажыццяўвіць переход ад ГОСТов на ISO на ўсе тавары і послугі да 2014 года.
- Ліквідаваць практыку пазасудовага ўжывання арышту грашовых сродкаў на раҳунках і бяспрэчнага спісання іх на падставе загадаў дзяржаўных органаў.
- Адмініструць манаполію нацыянальнага аператара электрасувязі на пропуск міжнароднага інтэрнэт-трафіку, а таксама трафіку паміж іншымі айчыннымі аператарамі электрасувязі.
- Прыняць заканадаўчыя нормы, процідзейныя ўмешанню ў дзейнасць прыватных суб'ектаў гаспадарання, дыскрымінацыі іх камерцыйнымі структурамі, створанымі органамі дзяржаўнага кіравання.
- Унесці змены ў закон аб прыватызацыі з мэтай паскарэння працэсу трансфармацый уласнасці. Да 2013 года, як мінімум, 75% усіх актываў краіны павінны

«Калі б усё, што напісаны было рэалізавана, гэта быў бы пераварот. Выкананне апісаных працэдур дало б вялікі ўсплеск прадпрымальніцкай дзейнасці сярод насельніцтва, — лічыць Віктар Гарбачоў

ны знаходзіцца ў прыватнай уласнасці.

- Заснаваць Антymанапольны камітэт з шырокімі паўнамоцтвамі кантролю дзеянняў камерцыйных арганізацый, якія займаюць дамінуючае становішча на рынке, правядзеннем аўкцыёнаў, размяшчэннем дзяржаўных замоў.
- Ліквідаваць інавацыйныя фонды і пазабюджэтныя фонды, што створаныя мясцовымі органамі ўлады.
- Правесці лібералізацыю ўнутранага і зневніяга гандлю. Для гэтага адмініструць абмежаванне тэрміна (90 дзён) для правядзення зневнегандлёвых апе-

рацый, адмініструць патрабаванне абавязковага занясення ў дамовы ўказання на мэты куплі тавараў, адмініструць для прадпрыемстваў прыватнай формы ўласнасці патрабавання абавязковай рэшты наяўнасці ў банк і інш.

- Завяршыць прыватызацыю ўсіх аўкектаў гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання да 2012 года.
- Уніфікаваць мытныя стаўкі, зніціц памер сярэднезўважанай мытнай пошліны да 3%.
- Занесці неабходныя змены ў акты заканадаўства для прывядзення іх у адпаведнасць з нормамі і стандартамі Сусветнай гандлёвой арганізацыі. Прыняць праграму дзеянняў урада па ўступе ў СГА да 2012 года.
- Правесці лібералізацыю рынку працы і працоўных адносін. Для гэтага надаць індывідуальным прадпрымальнікам, якія працуеца па агульнай схеме падаткаабкладання, права наймаць любую колькасць працаўнікоў, што выплачваюць адзіны падатак — да 5 працаўнікоў не залежна ад роднасных сувязяў.
- Адмініструць абавязковасць прымянення Адзінай тарыфной сеткі работнікаў Рэспублікі Беларусь для прадпрыемстваў і арганізацый з доляй дзяржаўы ў статутным фондзе менш за 50%.
- Падаць камерцыйным арганізацыям права аптымізаціі занятыасці у залежнасці ад рэалынага попыту на тавары, працы і послугі.
- Правесці лібералізацыю арендных адносін, палепшиць сістemu кантролю над дзейнасцю камерцыйных арганізацый і індывідуальных прадпрымальнікаў. Для гэтага паменшыць стаўкі аренднай платы за памяшканні, вытворчыя плошчы, якія належаць органам рэспубліканскай або мясцовых уладаў, у 2 разы. Скасаваць каэфіцыент «3», які падвышае плату за аренду офісных памяшканняў. Увес-

- ци паніжаючы каэфіцыент 0,2 для ўсіх прадпрыемстваў малога бізнесу, якія арандуюць нерухомасць у органаў рэспубліканскай або мясцовых улад. Ліквідаваць практику прывязкі ставак аренднай платы, тарыфаў на послугі дзяржаўных арганізацый, дзяржаўных і мытных мыт, падаткаў і збораў да замежнай валюты і «базавых велічыняў»; адмініструць прывязку памеру базавай велічыні да стаўкі першага разраду.
- Увесці мараторый на правядзенне ўсіх праверак суб'ектаў малога бізнесу да 1.01.2013 года.

Здаровы скептыцызм

У прадпрымальніцкіх колах праект Дырэктывы №4 называецца «пераваротным дакументам». «Калі б усё, што напісаны было рэалізавана, гэта быў бы пераварот. Выкананне апісаных працэдур дало б вялікі ўсплеск прадпрымальніцкай дзейнасці сярод насельніцтва, — гаворыць лідэр кампаніі «За свабоднае развіццё прадпрымальніцтва» Віктар Гарбачоў. — Але невядома, хто аўтар гэтага дакумента. Думаю, што гэта хутчэй пажаданні, чым насамрэч план дзеянняў. Калі яго аўтары і праўда сядзяць у Адміністрацыі ці ў Міністэрстве, то ў нас не ўсё страчана. Але ўсё ж выглядае на тое, што распаўсюджаны дакумент накіраваны на перадвыбарчу кампанію. Метад — кінучь чарговую костку, паказаць, якія мы добрая, маўляў, падумаеце, за каго вам галасаваць».

Лідэр прадпрымальніцкага руху мяркуе, што могуць быць рэалізаваныя некаторыя, самыя простыя пункты праекту: «Магчыма, дазволіць павялічыць колькасць наёмных работнікаў, зменіць папяровы абарот. Не думаю, што будзе паменшана падатковая нагрузкa. Вялікая праблема — штрафныя санкцыі, вось пра гэта трэба нагадваць, плюс высокая арендная плата».

Віктар Гарбачоў падкрэслівае, што хоць пэўныя паслабленні і рэалізуюцца ў эканамічных сектары, але для дробнага бізнесу яны не надаць адчувальныя. «Асноўная частка прадпрымальнікаў гэтых кроکаў не заўважае. Усё ж эканамічныя крызісы моцна паўплываюць на сітуацыю. За апошнія 16 гадоў адносінаў з дзяржавай у нас выпрацаваўся недавер. Калі гавораць, што паслабяць у адным месцы, значыць, падкруціць у іншым. Я не веру, што Дырэктыва ў такім варыянце будзе прынятая ў поўным аўтаматызованым азначэнні», — гаворыць прадпрымальнік.

«Амаль кожны пункт гэтага дакумента закранае інтарэсы ўладных груп, якія кантролююць рэсурсныя пляні. Практика паказвае, што ў нас рэформы ідуць тады, калі гэта такі іншакш узгадняеца з тымі, хто кіруе працэсам. Гэта не той выпадак, — зазначае эканаміст Сяргей Чалы. — Увогуле, у ідэю лібералізацыі эканомікі праз дырэктыву №4 я веру прыкладна гэтак жа, як у дэмакратызацыю Беларусі праз вайсковы загад».

ГРАМАДСТВА

6

МЕРКАВАННЕ

ПРАФЕСІЯ – ПАЭТ

З НАГОДЫ АДКРЫЦЦЯ КАВАЛЬНІ ТВОРЧЫХ КАДРАЎ

Марыя МАРТЫСЕВІЧ

Творчыя колы краіны перуном працяла навіна: у БДУ неўзабаве пачнуць выдаваць дыпломы паэтаў, празаікаў, драматургаў, крытыкаў і перакладчыкаў. У 2010 годзе Інстытут журналістыкі абвясціў пра адкрыццё новай спецыяльнасці — «Літаратурна-мастацкая творчасць». Штогодовы набор складзе 20 чалавек, 5 з якіх паступяць на бюджетныя месцы. 15 патэнцыйных геніяў будуть абавязаныя плаціць за ars poetica з уласнай кішэні.

Photo by Media.NeT

Наслухаўшыся бясконцых дыскусій пра тое, чым ёсьць прафесійная літаратура, я вырашыла пракаментаваць некаторыя самыя папулярныя тээзісы дэбатаў вакол праекта, які ўжо лічыць айчынным адпаведнікам Маскоўскага Літаратурнага інстытута і Вышэйшых літаратурных курсаў пры ім.

Навучыць пісьменніцтву немагчыма. Складнікі сапраўднай творчасці — талент, высокая маральная якасць і руплівая праца. Індывідуальная.

Я прыдумала гульню па гісторыі літаратуры. Адна каманда называе імёны вялікіх пісьменнікаў з гуманітарнай адукацыяй, другая — з тэхнічнай або ўгугле невукаў. Думаю, шанцы на перамогу абсалютна роўныя.

Навучыць пісьменніцтву реальна: ёсьць методыкі і напрацоўкі. Асабліва гэта тычыцца майстэрства перакладу... Але ў «дарослым жыцці» ня важна, якім

шляхам ты прыйшоў да выніку: за цябе гаворышь «партфоліё». Гэтак жа дыплом журналіста нідзе ў свеце не гарантует працаўладаванне ў СМИ. Іншая праблема са штучным кшталтаваннем літаратараў вынікае з агульнай спецыфікай беларускай вышэйшай адукацыі. У 17–18-гадовым абітурыенте можна разгледзець хіба добра гаёта. Схільнасці да прозы, а пагатоў, драматургіі праяўляюцца значна пазней. Цяжкая акалічнасць ва ўмовах, калі радзіме пільна патрэбныя раманісты і сцэнарысты блакастэраў...

Знакамітая пісьменнікі літінстытуаў не сканчалі.

Сярод выпускнікоў Маскоўскага Літінстытута, заснаванага ў 1933 годзе па ініцыятыве Максіма Горкага, — непералічальная колькасць імёнаў, якія гавораць самі за сябе. Тут і новыя класікі

(Генадзь Айгі, Бэла Ахмадуліна, Віктар Астаф'еў) і легенды (Аляксандар Галіч), і зоркі (Віктар Пялевін). З сучасных беларускіх літаратараў — Валянцін Акудовіч, Леанід Дранько-Майсюк. Вышэйшыя літаратурныя курсы скончылі Леанід Галубовіч, Віктар Шніп.

Іншая справа, што ў інтэрнэце можна сустракць два спісы: «Выбітныя выпускнікі Літінстытуа» і «Выбітныя выкладчыкі Літінстытуа». Толькі ад спіса №2, які сформуяваны на новай кавальні творчых кадраў, залежыць, ці паўстане з часам спіс №1.

У Беларусі ўжо ёсьць «кузня творчых кадраў» — філалагічны факультэты БДУ і БДПУ — і ўсе філфакі краіны з імі. Гадаваць літаратараў на факультэце журналістыкі — мякка кажучы, дзвіна.

Інстытут журналістыкі — адзінае падраздзяленне Дзяржуніверсітета, дзе ў якасці ўступнага экзамену абитурыенты дагэтуль здаюць сачыненне. З жахам уяўляю сабе групу маладых літаратараў, набраную метадам тэставання па мове і літаратуры, як гэта, верагодней за ўсё, адбылося бы на спрадвечным канкурэнце журфака — філфаку БДУ ў яго сучасным стане.

Пры тым, што філалагічны факультэт мае найлепшую базу для падрыхтоўкі пачаткоўцаў да літаратурнай працы, гэты рэсурс марнуецца. Выдатныя выкладчыкі звольняюцца ці раз'язджаюцца па доўгатэрміновых стажыроўках, а сам факультэт на дадзеным этапе — фабрыка па навучанню рускай мове студэнтаў-замежнікаў. На прэстыжнае яшчэ 10 год таму аддзяленне рамана-германскай філаглогіі — недабор. Пра новыя,

а пагатоў — эксперыментальная спецыяльнасці няма і мовы.

У той жа час факультэт журнналістыкі імкліва пашыраеца і эвалюцыянуе. У піяр-палітыцы робіцца акцэнт на навучанні: а). творчаму пісьму, б). менеджменту СМИ, в). новым медыя-тэхнолагіям. Усё гэта не можа не ствараць прывабную карцінку ўстановы ў вачах пішучай моладзі. Ёсьць падазрэнні, што хутка само слова «журнналістыка» на шыльдзе новага корпуса БДУ на Кальварыйскай будзе заменена на сінонім з агульнейшым значэннем... Ідэалогія?

Дыпламаваны раман...

«...убежаць, лишь бы не видеть эти двенадцать светлых иудиных окон на Тверской, не слышать стук счетов, звон сребренников, счет печатных листов»

Восін Мандэльштам пра Маскоўскі Літінстытут

Найбольшае занепакаенне ў «недыпламаваных» літаратараў і простых чытачоў выклікаў не сам факт адкрыцця новай спецыяльнасці, а тое, што прэса ўпарты звязвае яго з сацзмовай Аляксандра Лукашэнкі на «беларускую «Вайну і Mір». Абсалютна відавочна: ані тых светачаў, якія ўнушаць юнацтву, што такі твор ужо ёсьць, і гэта — «Пан Тадэвуш» Адама Міцкевіча, ані тых, хто ўядзе ў талентаваныя вушки, што гістарычныя эпапе — гэта пазаўчорашияе, а раман як жанр увогуле памёр, да выкладання не дапусцяць. Так ці інайчай, першаму крэатыў-набору ў 20 чалавек будзе вельмі няпроста. На гэтых дзяцей загадзя наляялі цэлі «літаратурнага камсамолу», ад якога ў будучыні можна чакаць выключна сервільнага мастацтва.

Застаецца спадзявацца, што, як і было апанавана, палепшыцца хаця б гуманітарная падрыхтоўка студэнтаў журфаку. Но пакуль што так званая «літаратурная журналістыка», якой там ужо вучаць, пакідае ўражанне клаунады з выкарыстаннем чатырохтомніка Гісторыі беларускай літаратуры ў якасці рэквізуту.

ФЕСТЫВАЛЬ

ТВОЙ ЖУРНАЛІСЦКІ СТЫЛЬ

Генадзь КЕСНЕР

21–23 мая ў Гродна збяруцца маладыя журналісты з усёй Беларусі, каб узяць удзел у фестывалі «Твой стиль», арганізатарамі якога выступаюць ГА Цэнтр «Трэці сектар» (Гродна) і ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў».

У праграме фестывалю — майстэрства — аўтарам і рэжысёрам, удзельнікамі міжнародных кінафестываляў і форуму.

На словах намесніка старшыні БАЖ Аліны Суравец, у 2007 годзе, калі ладзіўся першы такі фэст (дарэчы, ужо тады ў ім узялі ўдзел больш за 150 чалавек), ён быў задуманы для маладых журналістаў

Гродзеншчыны, але гэтым разам ён будзе мець ужо агульнаэрспубліканскі характар. «Асноўная ідэя фестывалю — максімальная выкарыстоўка той журналістскі патэнцыяла, які ёсьць у нас менавіта ў БАЖ, тых класных журналістаў, якія маюць багаты досвед і могуць перадаць яго маладым, таму асноўным элементам гэтага фэсту будуть майстэр-класы, якія працягнуцца два дні», — адзначыла Аліна Суравец.

Сярод тэм майстэр-класаў — «Майстэрства падрыхтоўкі наўні» (які будзе весці вядомы журналіст АР Юрась Карманаў), «Падрыхтоўка інтэрв'ю» (рэдактар сайту «Заўтра твай краіны» Марына Загорская, якая выкладае ў Беларускім калегіуме курсы «Інтэрв'ю» і «Жанравая трансфармацыя інфармацыі»), «Майстэрства быць фотажурналістам» (лаўрэат міжнарод-

ных прэмій Андрэй Лянкевіч), «Прафесійная інфармацыяна-популяровальная дзеяньніца журналіста» (вядучы — сябра Еўразійскай Акадэміі тэлебачання і радыё (Масква), прафесар Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта (ЕГУ) Эдуард Мельнікаў), «Спецыфіка працы радыёжурналіста» (радыёжурналіст, дацэнт ЕГУ, акредытаваны карэспандэнт ВВС у Беларусі Таццяна Мельнічук) ды некаторыя іншыя. Па словам Аліны Суравец, праца спланавана арганізатарамі такім чынам, каб маладыя журналісты змаглі наведаць некалькі майстэр-класаў.

У межах фестывалю таксама адбудзеца ўзнагароджванне пераможцаў конкурсу маладых журналістаў, які доўжыўся цэлы год. Пераможцы будуць вызначаны ў наўніцах: лепшыя фотаздымак, лепшыя рапортаж альбо артыкул, прысвечаны жыццю маладзі, лепшыя інтэрв'ю.

Калі вярнуцца да прэзентацій, што маюць адбыцца падчас фестывалю, то звяртаюць на сябе ўвагу наступныя: «Моладзеў інфармацыіны мультымедыйны

партал «Твой стиль», Моладзеўская акцыя мультымедыяў «Mammmedia», «Моладзь у дзеянні» (падпраграма Еўрапейскай валанцёрскай службы) — «Магчымасці валанцёрства беларускай маладзі ў краінах Еўропы», а таксама прадстаўленне шэрагу іншых мультымедыйных праектаў.

Як адзначыла намеснік старшыні БАЖ Аліна Суравец, арганізаторы прадугледзелі і багатую культурную праграму, каб не засяроджвацца выключна на праблемах журналістыкі. Падчас фестывалю адбудзеца канцэрт маладых, але ўжо вядомых беларускіх гуртоў «Босае сонца» (Мінск), «ZnaROCK» (Мінск), «Nonsense» (Гродна), «Vincent» (Мінск), таксама пройдзе паказ калекцыі «Твой Стиль» дызайнеркі Юліі Каляды, выставка «У Твайм Стылі» (мастакская зварка, скульптуры з металу, скрабукінг, вырабы з бісеру).

Дарэчы, пасля ўрачыстага закрыцця фестывалю пройдзе ўганараўанне выпускнікоў практыку «Школа маладога журналіста-13», якіх павітае гродзенскі «Пётр Клюеў Бэнд».

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

TV

24 МАЯ, ПАНЯДЗЕЛАК

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55

Навіны.

06.05, 07.10, 08.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».

07.05, 08.10 Зона X.

07.30, 08.25, 11.50 Дзелавое жыццё.

08.30 У свеце матараў.

09.05 Nota Bene.

09.35 «Зорнія танцы». Мужчынскі сезон.

11.00 Серыял «Не нарадзіся прыгожай».

12.10 Камедыя «Мянлялы» (Расія).

13.45 «OFF STAGE LIFE».

14.05 Жаночае ток-шоу «Жыццё як жыццё».

15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.

15.25 Культурныя людзі.

15.55 Здароўе.

16.20 Серыял «Агульная тэрапія» (Расія).

17.25 Серыял «Не нарадзіся прыгожай».

18.25 Відэафільм АТН «Прабач мяне».

18.50, 00.35 «Зона X». Крымінальная хроніка.

19.25 «КЕНО».

19.30 Арэна.

19.55 Ток-шоу «Ход у адказ».

21.00 Панарама.

21.55 Вострасюжэтны серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні-4» (ЗША).

22.55 Баявік «Атрад выпратавання» (ЗША).

00.40 Дзень спорту.

06.00, 09.00 Навіны.

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 Контуры.

10.10 АНТ прадстаўляе: «Дыханне планеты».

11.00 Навіны.

11.05 Навіны спорту.

11.10 Тэорыя неверагоднасці.

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.40 «Модны прысуд».

14.45 «Кантрольны закуп».
15.15 Прэм'ера. «Іван Падушкін. Джэнтльмен вышку».

Шматсерыйны фільм.

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак».

Шматсерыйны фільм.

18.00 Навіны.

18.15 Навіны спорту.

18.20 Серыял «Тата на ўсе руки».

19.00 Чакай мяне.

20.00 Час.

20.30 Навіны.

21.00 Навіны спорту.

21.05 Ток-шоу «Выбар».

22.00 «Застаца ў жывых».

Шматсерыйны фільм. IV-ы сезон. 14-я серыя.

23.00 Навіны.

23.15 Навіны спорту.

23.20 «Злачынствы стагоддзя».

23.55 «Мотафрытай. Чэмпіянат свету».

00.50 «Жанатыя... з дзецымі».

Шматсерыйны фільм.

01.15 Навіны.

01.30 Навіны спорту.

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30

«24 гадзіны».

06.10 «Міншчына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».

07.40 «СТБ-спорт».

08.30 «Тыдзень».

09.35 «Вялікі сняданак».

10.05 «Пляц гісторый».

10.40 «Анёл-захавальнік».

Тэленавэла.

11.40 «Званая вячэр».

12.35 «Мачаха».

Серыял.

13.50 «Зорны рынг».

15.00 «Вялікі горад».

15.40 «Гарачы лёд».

16.05 «Культурнае жыццё».

16.50 «Дабро пажаліца».

17.10 «Наша справа».

17.20 «Міншчына».

17.30 «Званая вячэр».

18.30 «Мачаха».

Серыял.

06.00, 09.00 Навіны.

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 Контуры.

10.10 АНТ прадстаўляе: «Дыханне планеты».

11.00 Навіны.

11.05 Навіны спорту.

11.10 Тэорыя неверагоднасці.

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.40 «Модны прысуд».

14.45 «Кантрольны закуп».

15.15 Прэм'ера. «Іван Падушкін. Джэнтльмен вышку».

Шматсерыйны фільм.

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак».

Шматсерыйны фільм.

17.05 «Ляйка жыццё».

18.00 Навіны.

18.15 Навіны спорту.

18.20 Серыял «Тата на ўсе руки».

18.55 «Слова жанчыне».

Шматсерыйны фільм.

20.00 Час.

20.30 Навіны.

21.00 Навіны спорту.

21.05 «Шлюб па завяшчанні».

Шматсерыйны фільм. Заключная серыя.

22.35 Навіны спорту.

23.40 «Документальны дэтэктыў».

00.15 «Жанатыя... з дзецымі».

Шматсерыйны фільм.

01.00 Навіны.

01.15 Навіны спорту.

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30

«24 гадзіны».

06.10 «Міншчына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».

07.40 «СТБ-спорт».

08.30 Фільм «Вялікае хаханне».

Расія.

10.05 «Пляц гісторый».

Тэленавэла.

11.40 «Званая вячэр».

12.35 «Мачаха».

Серыял.

14.40 «Свяя каманда».

Моладзевы серыял.

15.40 «Ваенная таямніца».

Шматсерыйны фільм.

17.20 «Міншчына».

17.30 «Званая вячэр».

18.30 «Мачаха».

Серыял.

20.00 «Сталічны падрабязнасці».

Шматсерыйны фільм.

20.10 «СТБ-спорт».

20.15 «Добры вечар, майня».

20.00 «Сталічны падрабязнасці».

20.10 «СТБ-спорт».

20.20 «Добры вечар, майня».

20.35 Фільм «Вялікае хаханне».

Расія, 2000 г.

22.55 «Сталічны футбол».

23.25 Фільм «Чужы квіток».

ЗША, 2000 г.

17.00 Весткі.

17.15 «Кулагін і партнёры».

17.50 Прэм'ера. «Кармеліта. Цыганскі запал».

Тэлесерый. Расія, 2009 г.

18.50 Навіны - Беларусь.

19.00 Весткі.

19.30 Тэлесерый «Аднойчы будзе хаханне».

Расія.

20.25 Тэлесерый «Пуцявікі».

Расія.

22.20 Тэлесерый «Панадворак».

22.55 «Тэрыторыя прыгажосці».

Тэлесерый.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

8

26 МАЯ, СЕРАДА

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00.

23.55 Навіны.

06.05 Дзень спорту.

06.10, 07.10, 08.15 «Добрый раніцы, Беларусь!».

07.05, 08.10 Зона X.

07.30, 11.50 Дзелавое жыццё.

08.35 Сфера інтэрсаў.

09.05 Дэтэктывная меладрама «Сівер» (Расія-Украіна). 1-я серыя.

09.55 Серыял «Агульная тэрапія» (Расія).

10.50 Серыял «Не нарадзіся прыгожай».

11.40 Відэафільм АТН «Пазмы Нясвіжскага кахання» (кніга «Зямля беларуская»).

12.10 Прэм'ера. Меладрама «Самотны анёй» (Украіна).

14.05 Документальны фільм.

14.30 Хранікальна-документальны цыкл «Нябачы фронт» (Беларусь).

15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.

15.25 Альманаха вандравання.

15.50 Дэтэктывны серыял «Заганы і іх прыхільнікі» (Расія). 2-я серыя.

16.55 Серыял «Агульная тэрапія» (Расія).

17.55 Серыял «Не нарадзіся прыгожай».

18.50, 01.00 «Зона X». Крымінальная хроніка.

19.25 «Спортлато 5 з 36». Забаўляльнае шоў.

19.30 «КЕНО».

19.35 «Зямельнае пытанне».

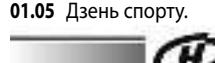
19.55 Дэтэктывная меладрама «Сівер» (Расія-Украіна). 2-я серыя.

21.00 Панарама.

21.55 Вострасюжтны серыял «Адчайны хатнія гаспадыні-4» (ЗША).

22.55 Рамантычна камедыя «Хлеб і цюльпаны» (Італія).

01.05 Дзень спорту.

06.00, 09.00 Навіны.

06.05 АТН прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Слова жанчыне». Шматсер. фільм.

10.00 «Прауда хавае хлусню». Шматсерыйны фільм.

11.00 Навіны.

11.05 Навіны спорту.

11.10 «Дэтэктывы».

11.50 «Ералаш».

12.00 «Малахаў +».

13.00 Нашы навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.40 «Модны прысуд».

14.45 «Кантрольны закуп».

15.15 Прэм'ера. «Іван Падушкін. Джэнтльмен вышку».

Шматсерыйны фільм.

16.00 Нашы навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак».

Шматсерыйны фільм.

17.05 «Хай кажуць».

18.00 Нашы навіны.

18.15 Навіны спорту.

18.20 Серыял «Тата на ўсе руки».

«Слова жанчыне». Шматсер. фільм.

20.00 Час.

20.30 Нашы навіны.

21.00 Навіны спорту.

21.05 Прэм'ера. «Ярмолавы».

Шматсерыйны фільм.

22.10 Прэм'ера. «Прауда хавае хлусню».

Шматсерыйны фільм.

23.20 Нашы навіны.

23.35 Навіны спорту.

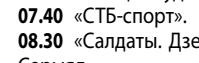
23.40 «Зваротны адпік».

00.15 «Жанатыя... з дзецецмі».

Шматсерыйны фільм.

01.00 Нашы навіны.

01.15 Навіны спорту.

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30
«24 гадзіны».

06.10 «Міншчына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».

07.40 «СТБ-спорт».

08.30 «Салдаты. Дзембель непазбежны!»

Серыял.

09.30 «Аўтапанарама».

10.00 «Пляц гісторый».

10.40 «Анёл-захавальнік».

Тэленавэла.

11.30 «Далёкія сваякі».

11.40 «Званая вячэра».

12.35 «Мачаха».

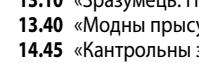
Серыял.

13.50 «Дэтэктывны гісторый».

Серыял.

01.00 Нашы навіны.

01.15 Навіны спорту.

07.00 «Раніца Расіі».

09.20 Тэлесерыйял «Аднойчы будзе каханне».

07.00 ЛАДная раніца.

08.00 Моладзевы серыял «Універ» (Расія).

08.30 Гадзіна суду. Справы сямейныя.

09.30 У гэты дзень.

09.35 Серыял «Каханне як каханне» (Расія).

10.40 Прыгодніцкі дэтэктыв «Выкрасці ў...» (Расія). 3-я серыя.

20.05 Беларуская часіна.

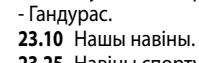
21.10 Кальханка.

21.30 Моладзевы серыял «Універ» (Расія).

22.05 «Асабісты інтэррас».

23.25 «Аўтапанарама».

23.45 Фільм «Загнаны». ЗША, 2003 г.

07.00 ЛАДная раніца.

08.00 Моладзевы серыял «Універ» (Расія).

08.30 Гадзіна суду. Справы сямейныя.

09.30 У гэты дзень.

09.35 Серыял «Каханне як каханне» (Расія).

10.40 Прыгодніцкі дэтэктыв «Выкрасці ў...» (Расія). 3-я серыя.

20.05 Беларуская часіна.

21.10 Кальханка.

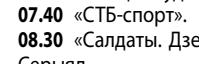
21.30 Моладзевы серыял «Універ» (Расія).

22.05 Час футболу.

22.35 Культасвет.

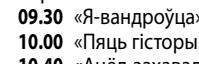
23.05 Крымінальная камедыя «Хлопець, ты патрапіў!» (ЗША).

Серыял.

07.00 «Раніца Расіі».

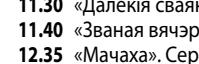
09.20 Тэлесерыйял «Аднойчы будзе каханне».

10.10 «Агністы рэйс. Як гэта было».

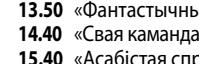
Дакументальны фільм.

11.00 Весткі.

07.00 «Раніца Расіі».

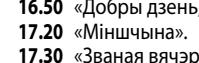
09.20 Тэлесерыйял «Аднойчы будзе каханне».

10.10 «Агністы рэйс. Як гэта было».

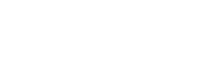
Дакumentальны фільм.

11.00 Весткі.

07.00 «Раніца Расіі».

09.20 Тэлесерыйял «Аднойчы будзе каханне».

10.10 «Агністы рэйс. Як гэта было».

Дакumentальны фільм.

11.00 Весткі.

07.00 «Раніца Расіі».

09.20 Тэлесерыйял «Аднойчы будзе каханне».

28 МАЯ, ПЯТНІЦА

1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55
Навіны.
06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.10, 08.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
07.05, 08.10 Зона X.
07.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
08.35 Сфера інтрасаі.
09.05 Дэтактыўная меладрама «Сівер» (Расія). 3-я серыя.
09.55 Меладраматычны серыял «Агульная тэрапія» (Расія).
10.55 Камедыйная меладрама «Не нарадзіся прыгожай» (Расія).
11.40 «Актуальнае інтар'ю».
12.10 Маастацкая гімнастыка. Шоў зорак сусветнай гімнастыкі.
14.05 Канцэртная праграма.
15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.
15.25 Шпілька.
15.55 Дэтактыўны серыял «Заганы і их прыхільнікі» (Расія). 4-я серыя, закл.
16.55 Жаночае ток-шоў «Жыццё як жыццё».
18.05 Камедийная меладрама «Не нарадзіся прыгожай» (Расія).
19.25 «КЕНО».
19.30 «Зона X». Вынікі тыдня.
19.55 Дэтактыўная меладрама «Сівер» (Расія-Украіна). 4-я серыя.
21.00 Панарама.
21.55 Вострасюжэтны серыял «Адчайны хатні гаспадыні-4» (ЗША).
23.00 Трылер «Ганібал» (Вялікабрытанія-ЗША).
01.30 Дзень спорту.

- 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55
Навіны.
06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.10, 08.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
07.05, 08.10 Зона X.
07.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
08.35 Сфера інтрасаі.
09.05 Дэтактыўная меладрама «Сівер» (Расія). 3-я серыя.
09.55 Меладраматычны серыял «Агульная тэрапія» (Расія).
10.55 Камедыйная меладрама «Не нарадзіся прыгожай» (Расія).
11.40 «Актуальнае інтар'ю».
12.10 Маастацкая гімнастыка. Шоў зорак сусветнай гімнастыкі.
14.05 Канцэртная праграма.
15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.
15.25 Шпілька.
15.55 Дэтактыўны серыял «Заганы і их прыхільнікі» (Расія). 4-я серыя, закл.
16.55 Жаночае ток-шоў «Жыццё як жыццё».
18.05 Камедийная меладрама «Не нарадзіся прыгожай» (Расія).
19.25 «КЕНО».
19.30 «Зона X». Вынікі тыдня.
19.55 Дэтактыўная меладрама «Сівер» (Расія-Украіна). 4-я серыя.
21.00 Панарама.
21.55 Вострасюжэтны серыял «Адчайны хатні гаспадыні-4» (ЗША).
23.00 Трылер «Ганібал» (Вялікабрытанія-ЗША).
01.30 Дзень спорту.

- 06.00, 09.00 Нашы навіны.
06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
09.05 «Слова жанчыне». Шматсерыйны фільм.
10.10 Тэарыя неверагоднасці.
11.00 Нашы навіны.
11.05 Навіны спорту.
11.10 АНТ прадстаўляе: «Чакай мяне». Беларусь.
- ТВ**
- 06.00 «24 гадзіны».
06.10 «Міншчына».
06.20 «Раніца. Студыя добра гастро».
07.30 «24 гадзіны».
07.40 «СТБ-спорт».
07.45 «Раніца. Студыя добра гастро».
08.30 «Салдаты. Дзэмбель непазбежны». Серыял.
09.30 «Аўтапанарама».
10.00 «Пляц гісторыі».
10.30 «24 гадзіны».
10.40 «Анёл-захавальнік». Тэленавэла.
11.30 «Далёкія свякі».
11.40 «Званая вячара».
12.35 «Мачаха». Серыял.
13.30 «24 гадзіны».
13.50 «Сакрэнтны гісторыі».
14.40 «Свяя каманда». Моладзеўы серыял.
15.40 «Асабістая справа калітана Руміна». Серыял.
16.30 «24 гадзіны».

- 11.50 «Ералаш».
12.00 «Малахай +».
13.00 Нашы навіны.
13.05 Навіны спорту.
13.10 «Зразумец. Прабачыць».
13.40 «Модны прысуд».
14.45 «Кантрольны закуп».
15.15 Прэм'ера. «Іван Падушкін. Джэнтльмен вышку» Шматсерыйны фільм.
16.00 Нашы навіны.
16.10 Навіны спорту.
16.15 «Заручальны пярсцёнак». Шматсерыйны фільм.
17.05 «Хай кажуць».
18.00 Нашы навіны.
18.15 Навіны спорту.
18.20 «Зваротны адлік».
18.55 «Поле чудаў».
20.00 Час.
20.30 Нашы навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 АНТ прадстаўляе: «Што? Дзе? Калі? у Беларусі». Летняя серыя гульняй.
22.35 АНТ прадстаўляе: Наша «белараша».
23.10 Прэм'ера. Фільм «Паўтары пакоі».
02.30 Нашы навіны.
02.45 Навіны спорту.

- 07.00 ЛАДная раніца.
08.00 Час футбольу.
08.30 Гадзіна суду. Справы сямейныя.
09.30 У гэты дзень.
09.35 Жансавет.
10.05 Серыял «Каханне як каханне» (Расія).
11.05 Прыводнікі дэтактыў «Выкрасці ў...» (Расія). 4-я серыя.
12.00 Гаспадар.
12.30 Дакументальна-гістарычны серыял «Мяжа. Брэсцкі мір» (Беларусь).
13.00 Псіхалагічны дэтактыў «Браты па крыві» (Францыя).
14.35 Кінаспробы.
14.55 Культасвет.
15.25 Свая музыка. Працяг.
15.50 Моладзеўы дакументальны серыял «Падмена» (Беларусь). Фільм 3-і «Залатыя сны».
16.25 Гадзіна суду. Справы сямейныя.
17.30 Усё аб бяспесцы.
18.00 Серыял «Каханне як каханне» (Расія).
19.05 Пра маастацтва.
19.30 Эрпарцёр «Беларускай часіны».
20.20 Калыханка.
20.40 Бітва экстрасэнсаў.
21.45 Дакументальны фільм «Афіцэр специзаз» (Расія).
22.30 Дэтактыўны трывер «Забойца варон» (ЗША).
00.10 Тэлепорт.

РОССИЯ

07.00 «Раніца Расіі».

- 09.20 Тэлесерыял «Аднойчы будзе каханне».
10.10 «Мой срэбны шар».
11.00 Весткі.
11.25 Прэм'ера. «Аб самым галоўным». Ток-шоў.
12.20 Тэлесерыял «Дзве сястры-2». Расія.
13.20 «Кулагін і партнёры».
13.50 Навіны - Беларусь.
14.00 Весткі.
14.25 «Трыторыя прыгажосці». Тэлесерыял.
15.15 Тэлесерыял «Пуцяўкі». Расія, 2008 г.
16.50 Навіны - Беларусь.
17.00 Весткі.
17.15 «Кулагін і партнёры».
17.50 Прэм'ера. «Кармеліта. Цыганскі запал». Тэлесерыял. Расія, 2009 г.
18.50 Навіны - Беларусь.
19.00 Весткі.
19.30 Прэм'ера. Тэлесерыял «Аднойчы будзе каханне». Расія, 2008 г.
20.25 «Юрмала». Фэст гумарыстычных праграм.
22.20 Навіны - Беларусь.
00.20 Фільм «Жыццё спачатку».

НТВ

07.00 Сёння.

- 07.05 Інфармацыйны канал «Сёння раніцай».
08.30 «Галоўны герой прадстаўляе...».
09.20 «Асабліва небяспечны!».
10.00 Сёння.
10.20 «Сярэдні клас».
10.55 «І зноў добры дзень!».
11.40 Серыял «Сталыпін... Навывучаныя ўрокі».
12.40 «Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне».
13.00 Сёння.
13.30 Дэтактыўны серыял «Адвакат».
15.10 «Фатальны дзень».
15.30 «Агяд. Надзвычайнае здарэнне».
16.00 Сёння.
16.30 Дэтактыў «Вярнуць на даследаванне».
00.10 «Агяд. Надзвычайнае здарэнне».

09.00 Сёння.
19.35 «Следства вялі...».

- 20.35 «Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне».
21.00 Прэм'ера. «Нтвшнікі».
22.00 Баявік «Бясспречны».
23.50 Камедыя «Прэмія Дарвіна».

09.35 Навіны Адкрылага чэмпіянату Францыі.

- 09.45 Настольнытэніс. Камандны Чэмпіянат свету. Мужчыны. 1/4 фіналу. Масква (Расія).**
11.00 Тэніс. «Гейм, сэт і Матс». Часопіс.
12.00 Тэніс. Турнір Вялікага шалома. Адкрыты чэмпіянат Францыі. Парыж (Францыя). Дзень 6.
16.30 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур Італіі. Этап 19.
18.30 Футбол. Еўрагалы. Навіны.
18.40 Тэніс. Турнір Вялікага шалома. Адкрыты чэмпіянат Францыі. Парыж (Францыя). Дзень 6.
21.30 Тэніс. «Гейм, сэт і Матс». Часопіс.
22.00 Баявія маастацтвы. Байцоўскі клуб. Часопіс.
00.30 Тэніс. Турнір Вялікага шалома. Адкрыты чэмпіянат Францыі. Парыж (Францыя). Дзень 6.
02.00 Тэніс. «Гейм, сэт і Матс». Часопіс.

БЕЛСАТ

- 17.00 Аб'ектыў (агяд падзеяў дня).
17.05 «Ранча Піковая Сямёрка», серыял.
17.30 «Элі Макблі», тэлесерыял.
18.20 Форум (ток-шоу): «Куплем памераскае?»
19.05 Маю права (прававая праграма).
19.30 «Аблавушак», мультсерыял.
19.40 На колах (аўтамабільны тэлечасопіс канала «Німецкая хвалья»).
20.10 Документальная гадзіна: «Даждыць да любові», дак. фільм, 2002 г., Беларусь.
21.00 Аб'ектыў (галоўнае выданне).
21.25 Госць «Белсату».
21.40 «Першы дзень», дак. фільм, 2008 г., Польша.
22.15 «Сміла – адчуванне снегу», маст. фільм, 1997 г., Данія-Германія-Швецыя.
23.45 Аб'ектыў.

29 МАЯ, СУБОТА

1

06.50 Дакументальна-пазнавальны серыял «Сёрфери» (Францыя).
07.20 Існасьць.
07.45 Дзень спорту.
07.55 «Добрай раніцы, Беларусь!».
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
09.05 Здароўе.
09.40 Дакументальна-біяграфічны цыкл «Зорнае жыццё» (Украіна).
10.30 Шпілька.
11.05 Ранішняя хвала.
11.40 «OFF STAGE LIFE».
12.10 Музычная камедыя «Свінарка і пастух» (СССР).
13.50 «ПАР-2010. Звяржэнне манархій».
14.20 Хакей для ўсіх.
15.10 Навіны рэгіёна.
15.30 Вакол планеты.
16.15 «Эпоха».
17.10 Відэафільм АТН «Докшыцы. Паміж Бярэзінай і Віліяй» цыклу «Зямля беларуска».
17.25 Відэафільм АТН «Прабач мяне».
17.55 «Ваша лато».
18.45 Латарэя «Пяцёрачка».
19.25 «КЕНО».
19.30 Канцэрт арт-групы «Хор Турэцкага».
21.00 Панарама.
22.00 Фінал Міжнароднага конкурсу песні «Еўрабачанне-2010». Прамая трансляцыя.
01.15 Уласний персонай.

- 06.00 Нашы навіны.
16.15 Навіны спорту.
16.20 «Мой радавод».
17.10 «КВЗ». Прэм'ер-ліга.
18.55 АНТ прадстаўляе: «Адзін супраць усіх».
19.55 АНТ прадстаўляе: «Чакай мяне». Беларусь.
20.30 Нашы навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 «Мільянер з трушоб».
23.20 «Пражэктарзрыхтлан».
00.00 «Што? Дзе? Калі?».
01.15 Тэарыя неверагоднасці.
- ТВ**
- 07.00 «Анфас».
07.15 «Афрамасквіч». Камедыйны серыял.
08.05 Фільм «Пецька ў космасе». СССР, 1972 г.
09.10 «Дабро пажаліцца».
09.30 «Культурнае жыццё».
10.00 «Крокі да поспеху».
10.55 «Мінск і мінчане».
11.30 «Салдаты. Залатыя серыі».
13.15 «Новыя падарожнікі дылетант».
13.45 Фільм «12 крэслай». СССР, 1977 г.
Заключчная серыя.

- 07.00 АНТ прадстаўляе: «Суботня раніца».
08.00, 09.00 Нашы навіны.
09.05 Камедыйны серыял «Мая выдатная няня», 2008 год.
09.45 «Здароўе».
10.30 «Смак».
11.10 Асяроддзе пасялення.
12.10 Суботні «Ералаш».
12.25 АНТ прадстаўляе: Тэлечасопіс «Звяз».
12.55 Прэм'ера. «Свята непаслушэнства».
13.55 «Кінаметры вайны».
14.25 «Удовы». Маастацкі фільм.
- Россия**
- 20.10 Фільм «Дзецеі шпіёнаў», ЗША, 2001 г.

- 08.40 «Юрмала». Фэст гумарыстычных праграм.
10.25 «Ранішняя пошта».
11.00 Весткі.
11.10 «Суботнікі».
11.50 «Хто ў хаце гаспадар».
12.20 Фільм «Я Вам больш не веру».
14.00 Весткі.
14.15 Прэм'ера. Фільм «Што хавае каханне». Расія, 2010 г.
23.35 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.
01.25 Фільм «Вячэра ў чатыры руки».

- 07.05 Кулінарная праграма «Смачна з Барысам Бурдой».
07.30 Усё аб бяспесцы.
07.55 Тэлепорт.
08.20 Дакumentальны фільм «Афіцэр специзаз» (Расія).
09.05 Нашы тэсты.
09.40 Жансавет.
10.20 Свая кампанія.
11.10 Лабірінты: Цётка».
11.35 «Запал па культуры».
12.20 Сямейная драма «Ключы ад дома» (Італія-Францыя-Германія).
14.25 Дэтактыў «Крэўная сувязь» (Расія). 1-я і 2-я серыі.
17.45 Музычная меладрама «Брудныя танцы» (ЗША).
19.50 «Вясновы жарт з ...» Гумарыстычная праграма (Расія).
21.00 Палітычная драма «Гатэль «Руанда» (Вялікабрытанія-ЗША-Італія).
23.10 Жывы гук.
23.55 Рамантычная меладрама «Русалка» (Расія).

30 МАЯ, НЯДЗЕЛЯ

07.45 Мультфільм «Канек-Гарбунок» (СССР).
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
09.05 «Арсенал».

09.35 «Зброя». Цыкл дакументальных фільмаў (Беларусь).

09.50 «Альманах вандравання».

10.15 «Культурныя людзі».

10.50 «У свеце матараў».

11.25 «Nota Bene».

12.10 Камедыя «Баламут» (СССР).

14.00 «ПАР-2010. Вартанне чэмпіёна».

14.30 Хранікальна-дакументальны фільм «Гарачыя кропкі» (Беларусь).

15.10 Навіны рэгіёна.

15.30 «У чаканні Мундзяля».

15.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў.

16.30 Спартовая драма «Жэрабя» (СССР).

18.00 Суперліто.

19.15 Дакументальна-біяграфічны цыкл «Маг прауда» (Украіна).

20.15 «OFF STAGE LIFE».

20.30 «Спартлато 5 з 36». Забаўляльнае шоў.

20.50 «КЕНО».

21.00 «У цэнтры ўвагі».

22.10 Дэтэктыў «Шызафрэнія» (Расія).

17.55 АНТ прадстаўляе: «Гарады-героі. Тула».
18.55 Прэм'ера АНТ: «Давай ажэнімся!».

20.00 Контуры.

21.05 АНТ прадстаўляе: «Дыханне планеты».

21.40 «Вялікая розніца».

22.45 Драма «На мяжы стаю...».

00.30 «Паўднёвае бутава».

07.05 «Афрамасквіч». Камедыйны серыял.

07.55 Фільм «Гарадскі паляўнічы». Японія - Ганконг, 1993 г.

09.30 «Аўтапанарама».

10.00 «Відавочнік прадстаўляе: самае смешнае».

10.50 «Вялікі сняданак».

11.30 «Салдаты. Залатая серыя».

13.15 «Добры дзень, доктар!».

13.45 «Дарагая перадача».

14.00 Фільм «Беражыце жанчын», СССР, 1981 г.

07.00 АНТ прадстаўляе: «Нядзельная раніца».

08.00, 09.00 Нашы навіны.

09.05 Нядзельная пропаведзь.

09.20 Камедыйны серыял «Мая выдатная няня», 2008 год.

09.55 «Шалапутныя нататкі».

10.15 Пакуль усе дома.

11.10 «Шчасце ёсць!».

12.00 АНТ прадстаўляе: «Ранішняя пошта».

12.35 «Фазэнда».

13.15 «Разумніцы і разумнікі».

14.00 «Песні Перамогі».

14.30 «Градка».

15.05 Тэорыя неверагоднасці.

15.50 Футбол. Таварыскі матч. Беларусь - Паўднёвая Карэя (у перапынку «Нашы навіны»).

16.30 «24 гадзіны».

16.50 «Рэпарцёр СТБ».

17.20 Канцэрт М. Задорнова.

19.00 «Аўтапанарама».

19.30 «Тыдзень». Інфармацыйна-аналітычная праграма.

20.40 Фільм «Гаспадары ночы», ЗША, 2007 г.

22.50 «Прафесійны бокс».

23.25 Фільм «Каровы». Іспанія, 1992 г.

01.05 «Сакрэтныя матэрыялы». Серыял.

07.05 Дабравест.

07.30 Мір вашай хате.

07.40 Кулінарная праграма «Смачна з Барысам Бурдой».

08.10 Музычная меладрама «Брудныя танцы» (ЗША).

09.50 Школа рамонту.

10.55 Медычныя таемніцы.

11.40 Кінаспробы.

12.00 Бухта капітанай.

12.40 «Правы чалавека».

12.55 Прэм'ера. Прыгодніцкая кінаапавесць «Спадчыннікі» (Расія).

14.50 Дакументальны цыкл «Неверагодны гісторыкі хахання» (Украіна).

15.55 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Адборачны раунд. Жанчыны. Беларусь-Славенія. Прамая трансляцыя.

17.30 Прыгодніцкая камедыя «Кевін з побачычы» (Канада-Вялікабрытанія).

19.20 Нашы тэсты.

19.55 Смешная часіна.

20.35 Тэлебарометр.

20.55 Экспедыцыя.

21.25 Драматычны трэйлер «Выкуп» (Канада-Вялікабрытанія).

23.10 Свята музыка. Працяг.

23.40 Прасоўянене.

07.00 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.

09.20 Фільм «Што хавае хаханне». Расія, 2010 г.

11.00 Весткі.

11.10 «Сам сабе рэжысёр».

12.15 Фільм «Вячэрні варыяント».

14.00 Весткі.

14.15 Фэст дзіцячай мастацкай гімнастыкі «Аліна».

15.45 Фільм «Аднойчы дваццаць гадоў пасля».

07.00 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.

09.20 Фільм «Што хавае хаханне». Расія, 2010 г.

11.00 Весткі.

11.10 «Сам сабе рэжысёр».

12.15 Фільм «Вячэрні варыяント».

14.00 Весткі.

14.15 Фэст дзіцячай мастацкай гімнастыкі «Аліна».

15.45 Фільм «Аднойчы дваццаць гадоў пасля».

07.00 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.

09.20 Фільм «Што хавае хаханне». Расія, 2010 г.

11.00 Весткі.

11.10 «Сам сабе рэжысёр».

12.15 Фільм «Вячэрні варыяント».

14.00 Весткі.

14.15 Фэст дзіцячай мастацкай гімнастыкі «Аліна».

15.45 Фільм «Аднойчы дваццаць гадоў пасля».

07.00 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.

09.20 Фільм «Што хавае хаханне». Расія, 2010 г.

11.00 Весткі.

11.10 «Сам сабе рэжысёр».

12.15 Фільм «Вячэрні варыяント».

14.00 Весткі.

14.15 Фэст дзіцячай мастацкай гімнастыкі «Аліна».

15.45 Фільм «Аднойчы дваццаць гадоў пасля».

07.00 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.

09.20 Фільм «Што хавае хаханне». Расія, 2010 г.

11.00 Весткі.

11.10 «Сам сабе рэжысёр».

12.15 Фільм «Вячэрні варыяント».

14.00 Весткі.

14.15 Фэст дзіцячай мастацкай гімнастыкі «Аліна».

15.45 Фільм «Аднойчы дваццаць гадоў пасля».

07.00 Фільм «Ванечка». Расія, 2007 г.

09.20 Фільм «Што хавае хаханне». Расія, 2010 г.

11.00 Весткі.

11.10 «Сам сабе рэжысёр».

12.15 Фільм «Вячэрні варыяント».

14.00 Весткі.

КАМЕНТАРЫ

КАЛМЫКІ ЎКОСМАСЕ

Алег ПЯТРОЎ

Сярод тэмаў, якія найбольш дыскутуцца зараз у Расіі, споведзь презідэнта Калмыкіі Кірсану Ілюмжына.
Калмыцкі гарант расказаў пра свой контакт з прадстаўнікамі пазазямных цывілізацый.
Прапануем агляд блогаў і каментараў на гэтую тэму.

Напрыканцы красавіка прэзідэнт Калмыкіі, старшыня Міжнароднай шахматнай федэрациі (ФІДЭ) Кірсан Ілюмжынаў, калі быў гостем праграмы «Познер» на Першым расійскім канале, падрабязна распавёў пра сустречу з гуманоідамі. Па словах Ілюмжына, іншапланецыяне наведалі яго ў верасні 1997 года. Ён прыехаў суботнім вечарам у сваю маскоўскую кватэру, пачытаў кнігу, паглядзеў тэлевізар, ужо збіраўся ў ложак, але тут адчуў, што з адчыненага балкона яго хтосьці кліча. Калі Ілюмжынаў выйшаў на балкон, то ўбачыў там напаўпразрыстую жоўтую трубу. Ён увайшоў у яе. У сярэдзіне былі людзі ў жоўтых скафандрах.

Размаўляў Кірсан з гуманоідамі на ўзроўні думкі, паколькі, па яго словам, «яму трошки бракавала кіслароду». Іншапланецыяне апынуліся гасціннымі, правялі калмыцкаму прэзідэнту экспкурсію па караблі і пасля адпусцілі. Яны таксама заявілі, што да сустрэчы з астатнім чалавецтвам пакуль не гатовыя, таму і не выходзяць на контакт.

Тэма контакту галоўнага шахматыста Расіі з іншапланецыянамі хутка атрымала сваё развіццё. Дэпутат пецярбургскага парламента ад ЛДПР Алену Бабіч прызналася, што ва ўзросце 18 гадоў бачыла «велізарны серабрысты шар, які павольна плыў па небе, пакідаючы за сабою перламутравы шлейф». Уражанне ад контакту з пазазямнымі аб'ектамі апынулася настолькі моцным, што юная Алены страціла прытомнасць. «Шкада, што тады я была адна, і ніхто не змог пацвердзіць

з'яўлення прышельцаў», — скардзіцца прэсе спадарыня Бабіч. Адзначым, што гэта тая самая Алены Бабіч, якая прытісвае себе выгнанне злых духаў з Інжынернага замку ў Піеры.

А дэпутат Дзярждумы РФ (што характэрна, таксама ад ЛДПР) Андрэй Лебедзеў напісаў ліст прэзідэнту Мядзведзеву, у якім просіць растлумачыць, ці існуе ўсталяваны рэгламент інфарма-

вання вышэйших службовых асоб краіны пра сустречы з іншапланецыянамі? Яму ў дадатак цікава, ці дакладваў лідэр Калмыкіі ў адміністрацыю прэзідэнта РФ пра свае контакты і ці не раскрыў той пад выглядам няянінні гутаркі з гуманоідам якую-небудзь сакрэтную дзяржаўную інфармацыю. Акрамя таго, як мяркуе Лебедзеў, неабходна ўсіх кіраўнікоў рэгіёнаў праўляць не толькі на фізічнае, але і псіхічнае здароўе.

Дзмітрый Мядзведзяў на запыт пакуль не адзягаваў, а вось блогасфера ўжо паспела пракаментаваць апісаныя падзеі.

«Можа, паліў Кірсан нешта? Ці Познер у сваім інтэрв'ю чалавека давёў? Хаця, хто ведае, што там у Калмыкіі?» — будзе здагадкі блогер chorni-tylpan.

«А кажуць, што шахматы не пахнучы», — дзівіцца zloykoala.

«Я вам скажу так... у Калмыкіі ёсьць штосці незямное, — запэўнівае artdan. — Хто там быў, той пацвердзіць».

«Ён жа прэзідэнт ФІДЭ і вялікі аматар шахмат. Можа, яны па частцы шахмат прыліталі?»

— прапануе сваё тлумачэнне загадкавым падзеям pigh.

Яшчэ далей ідзе ў разважаннях sobelsky: «А што калі гэта ўжо не Ілюмжынаў? А іншы (чужы, громлін, дарт вейдер, грамазека)? Треба медкамісію прызначыць пад кіраўніцтвам Анішчанкі (галаўны эпідэміёлаг Расіі). Будзе вельмі цікава».

«Забыўся, што гаворыць, або падсеў на наркотыкі. Здаецца, псіхічнае здароўе прэзідэнта Кірсану Ілюмжына дае збой?» — разважае dicaine. Ён жа піша: «Вось вы, для прыкладу, часта бачыце іншапланецыян ці, можа, ваны знаёмыя маюць адносіны з імі? Што будзе з краінай, калі ў яе кіраўніцтва ўваходзяць палітыкі кішталту Ілюмжынаў? Сёння яны ўступаюць пад упłyvам наркотыкаў у контакт з іншапланецыянамі, а заўтра у іх ломка пачненца?»

Блогер feliks160653 мяркуе, што адкрыццё Ілюмжына і запыт Лебедзева — прыкметы дэградаціі расійскай улады: «Хацеў бы заўважыць, што спадар Ілюмжынаў кіруе рэгіёном на працягу апошніх 17 гадоў, і за гэты час ён мог «перадаць» велізарную колькасць расійскіх дзяржаўных сакрэтаў у пазазямную прастору.

Здаецца, яны абодва ку-ку на ўсю галаву. Цікава, а наогул ці ёсьць там, ва ўладзе, нармальная людзі? Я вось не ведаю. На гэта пытанне адказаць вельмі цяжка, назираючы за падзеямі, якія ў Крамлі перыядычна адбываюцца».

Па меркаванні prometheus, заклапочанасць выклікае толькі псіхічны стан Ілюмжына, а вось Лебедзеў паступу адэксватна: «Дэпутацкі запыт Лебедзева на адрас прэзідэнта Мядзведзева з нагоды рандэву Ілюмжына з іншапланецыянамі — нармальная фармальная рэч. Па сутнасці — гэта правільна. У лепшыя часы Ілюмжына атрымаў бы хуткую і кваліфікованую дапамогу з боку дактараў карнай псіхіяtry. Калі палітычныя лідэры робяць такія заявы, яны істотна паніжаюць інтэлектуальную планку сваіх нароўдаў і ўзворэнь даверу да дзяржавы».

Шэраг аўтараў не лічаць хворым Ілюмжына. Яго слова яны тлумачаць далёка ідучымі планамі. «Не сумняваюся, што гэта не шыза. Ілюмжынаў у размове з Познерам трymаеца ўпэўнена, ён не ўзбуджаны. Добра канцралюе эмоцыі. Наогул, ён вельмі разумны. Але... не будзем забываць, што Ілюмжынаў таксама будыст. Верагодна, палёт да іншапланецыян — нейкае іншасказанне, — піша Аляксей Камольцаў, і дадае: «Папросту дэбют для піар-кампаніі: падняць шум, нагадаць пра сябе. Лічу таксама, што гэта можа быць прыгожае пахаванне сваёй палітычнай кар'еры, урачыстае палітычнае самагубства».

Імкненнем працягнуць кар'еру тлумачы ўыступу Ілюмжына Дэн Шорын: «Гаворка ідзе не пра выбары губернатара. Цяпер праходзяць выбары прэзідэнта міжнароднай шахматнай федэрациі ФІДЭ, і на гэтых выбарах вельмі цікавая раскладка. Большасць краін, дзе шахматы традыцыйна модныя, падтрымліваюць 12-га чэмпіёна свету Анатоля Карпава. А вось расійскія службоўцы, падобна, не ведаюць, хто такі Карпав і колькі ён зрабіў для шахмат. Расійская шахматная федэрация афіцыйна высунула на пасаду старшыні ФІДЭ цяперашняга прэзідэнта, функцыянеру Кірсану Ілюмжынаў. І яшчэ ў дадатак, як высвяляеца, яго падтрымліваюць іншапланецыяне».

Вось такія меркаванні. Тым часам па інтэрнэту ўжо пачала хадзіць інфармацыя пра тое, што іншапланецыяне афіцыйна аспрэчылі заяву Ілюмжына пра контакт з імі.

ЯНЫ ПРА НАС: ЗАМЕЖНАЯ ПРЕСА ПРА БЕЛАРУСЬ

3 кіргізскага боку ўвоз цукру кантраліяваў сяям'ёй Бакіевы і дэпутатам кіргізскага парламента Сяргеем Ібрағімавым. У Беларусь экспарт цукру цалкам знаходзіцца ў сферы дзяржаўнага рэгулявання, што таксама сівалізуе падкантрольнасць якога-небудзь бізнесу, які прыносяць мільёны прыбыткі аднаму чалавеку або яго сваякам. У сувязі з гэтым акрэсліваюцца некаторыя спецыфічныя прычыны «гасціннасці» беларускага кіраўніка і надання прытулку выгнанаму з уласнай краіны Бакіеву.

«Дело №» (Кыргызстан)

У Макея рэпутацыя чалавека, які можа спадабацца заходнім палітыкам. Ён ведае, што хочуць пачуць на Капітальнікі пагорку і ў Белым доме. У сітуацыі, калі напруга на ўсходнім фронце ўзрастает, Лукашэнка вымушаны падбіраць слова і раздаваць абяцанні Вашынгтону і

БруSELю. Такая тактыка, па меркаванні стратэгаў з Чырвонага дома, павінна аслабіць расійскі ціск і стварыць адчуванне ў самой Беларусі, нібыта ў Лукашэнкі няма проблем з Захадам.

«Delfy» (Літва)

Як паказвае практика правядзення выбараў у Беларусі, падлік галасоў — «канёк» беларускай выбарчай машыны — не з'яўляеца неабходнай умовай прызнання выбараў і новай улады легітымнымі. Гэта толькі перадумова. Не-абходным фактарам з'яўляеца забеспечэнне знешнепалітычнай легітымнасці выбараў з боку аднаго з вядучых сусветных цэнтраў — ЗША, ЕС і Расіі. У Беларусі легітымнасць забяспечваецца выключна прызнаннем з боку Расіі, пасля якой пачываюцца прызнанні з боку дзяржаў СНД, КНР і іншых краін. У сувязі з гэтым афіцыйны Мінск зацікаўлены ў тым, каб Москва заняла нейтральную пазіцыю ў стаўленні да беларускіх

выбараў і не ўмешвалася ў іх ход. Па-другое, каб Москва пасля правядзення выбараў заявила пра прызнанне іх вынікаў у той інтэрпретацыі, у якой іх будзе агучваць афіцыйны Мінск. I, па-трэцяе, галоўнае — каб Москва на гэтых выбарах не выставіла сваёго кандыдата.

«Regnum» (Расія)

Aдліканне з Бішкеку беларускіх дыпламатаў звязана не столькі з пагрозай бяспекі, колькі з жаданнем падняць на іншы, больш высокі ўзровень, цяперашняй відавочна ненармальная адносіны паміж Мінскам і Бішкекам. Такая рэакцыя наўрад ці адпавядае нацыянальным інтерэсам Беларусі. Краіны СНД чакаюць легітымнасці новай кіргізскай улады, на тым ліку і Москва. Кіргізская тэма з'яўляеца і тэмай двухбаковых адносін Мінска з Москвой. Крэмль загадкова пакідае без каментараў шматлікія жорсткія заявы Лукашэнкі па гэтыму і іншых

пытаццях. Такія паводзіны Москвы могуць стымуляваць апазіцыйныя настроі не столькі сярод грамадзян, колькі ўсяроддзі беларускай наменклатуры.

«Delfy» (Літва)

Мабыць, эканамічна сітуацыя такая цяжкая, што краіне як паветра патрэбны замежныя інвестицыі, асабліва ў сферы, злучанай з сельскай гаспадаркай, якая забяспечвае значныя працэкт працоўных месцаў у Беларусі. Так што калі яшчэ год таму Лукашэнка з-за «малочнай вайны» мог адміняць свой візіт у Расію, то ў 2010-м ён спадзяеца на паспяховую рэалізацыю ўрабонусаў і заплющвае вочы на паўзуче пранікненне расійскага бізнесу ў яго краіну. Сацыяльная стабільнасць даражэй. А ўласна беларускага бюджету на яе падтрыманне хуткім часам можа і не хапіць.

«Росбалт» (Расія)

▶ ПАДРАБЯЗНАСЦІ

КАДАФІ РАЗГАВАРЫЎСЯ

Алег НОВІКАЎ

Адзін з самых вялікіх арыгінаў ад палітыкі правадыр лівійскай рэвалюцыі Муамар Кадафі рэдка дае інтэрв'ю. Але на мінулым тыдні ён падзяліўся з журналістам нямецкага часопіса «Spiegel» сваімі думкамі на кантакт асноўных проблем сучаснасці. Вось галоўныя тээзы ягонай промовы.

Чаму Швейцарыя павінна быць ліквідаваная

— Швейцарыя — гэта адна вялікая мафія. Спачатку яны былі добрым народам. Мы ўсе цэнім швейцарскія гадзіннікі. Аднак пасля Швейцарыя пачала рабіць нам праблемы. Згадаем хача б гісторыю з забаронай мінаратай або публікацыю карыкатур з выявай прарока. Даўно надышоў час пакласці ўсяму гэтаму канец. ...Швейцарыя стаіць па той бок чалавечай супольнасці. Не падпрадкоўваеца ніводнаму правілу Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Толькі ў 2004 годзе Швейцарыя ўступіла ў ААН, аднак да гэтага яе там не было. Не падпрадкоўваеца ніводнаму правілу Еўрапейскага саюза. Яны хочуць стаіць над міжнародным правам. Менавіта таму гэта нацыя ператварылася ў мафію.

Як швейцарцы рабуюць укладчыкаў банкаў

— У Швейцарыю едуць усе, хто абрабаваў банк, каб пакласці там гроши на сакрэтны раҳунак. Пасля шмат уладальнікаў такіх раҳункаў пры таемнічых умовах забіваюць. Гэта праца Швейцары. Пра гэта сведчаньці вынікі следства. Пры гэтым усё падаеца як суіцыд. Швейцарцы кажуць, што нябожчыкі добраахвотна пайшоў з жыцця. Аднак на самой справе яго забілі з-за грошай. Такім спосабам ужо забіта каля 7 тысяч чалавек. Таму ж і заклікаю да ліквідацыі гэтай дзяржавы. Франкамоўная частка павінна адысці да Францыі, нямецкамоўная — да Германіі, італьянскамоўная — да Італіі. Дарэчы, намеснік Бен Ладэна жыве зараз у Швейцарыі. Швейцарыя фінансуе тэрарызм.

Пра арышт сына Ганібала ў Швейцарыі

(Ганібал Кадафі быў арыштаваны за тое, што разам з жонкай забіў двух парт'е ў гатэлю).

— Нічога падобнага ўвогуле не было. У першы раз чую пра тое, што Ганібал кагосці біў. Швейцарцы, натуральна, радуюцца гэтаму інцыдэнту. Гэта банда, якая ўвогуле не карыстаеца прававой сістэмай. Пра гэта сведчыць тое, як яны паводзілі сябе з Ганібалам. Паліцэйскія паводзілі сябе

быццам злачынцы. Выламалі дзвёры, надзелі на сына кайданкі, жонку адvezlі ў шпіталь, а дачку, якая мае ўсяго два гады, пакінулі адну ў гатэлю. Пасля пасадзілі Ганібала на халодны асфальт. Менавіта так паводзіць сябе Аль Каіда. Гэта быў акт тэрарызму.

Пра тое, што нашчадкам будзе сын Саіф Іслам

— Я не кароль. Не патрэбны мне нашчадак на троне. У Лівіі кіруе народ. Саіф у стане і ва ўзросту, калі можа сам паклапаціца пра сябе. Ён мае адукцыю, ведае мовы.

Пра єўрапейскіх палітыкаў

— Маім самым блізкім сябрам у Еўропе ёсць Сільвія Берлусконі. Ангела Меркель — гэта хутчэй мужчына, чым жанчына. Хаця я з ёй ніколі асабіста не размаўляў.

Як пакласці канец нелегальнай эміграцыі

— Ёўрапейскі саюз павінен плаціць Лівіі штогод 5 мільярдаў еўра на барацьбу з эмігрантамі. Мы распрацавалі добры план расшэння гэтай праблемы. Пачнём будаваць і развіваць у афрыканскіх краях, адкуль бягуць людзі, праекты і даваць людзям працу. Тое самае зробім для тых эмігрантаў, якія знаходзяцца ў Лівіі. Будуць мець дзе жыць і адмовіцца ад ідэі ехаць у Еўропу. Акрамя таго, можна будзе ўзмацніць наземную мяжу з дзапамогай радараў і спецыяльных цягнікоў.

Пра справу балгарскіх урачоў

(Балгарскіх урачоў 8 гадоў па выніках сфальсіфікаванага

следства і прадузятага суда трывалі за кратамі па авбінавачанню ў заражэнні лівійскіх дзяцей вірусам СНІД).

— Следства паказала, што існаваў ліст з прозвішчамі лівійскіх дзяцей, якіх планавалася забіць.

Пра Барака Абаму

— Калі кажам пра паразу ўсходняй палітыкі Абамы, ён тут не пры чым. Абама — гэта вынік шматлікіх амерыканскіх крываіціў. Абама не зрабіў ніякай памылкі. Наадварот, заслугоўвае лепшых ацэнак за сваю реформу сістэмы здароўя і абязнанне вывесці войскі з Ірака і Афганістана, за ідэю скарачэння ядерных арсеналаў.

Пра Іран і яго прэзідэнта

— Махмуд Ахмадзінеджад мае моцную волю, ён рэвалюцынер, аднак пры гэтым не агрэсіўны чалавек. Ён паважае закон і права. Калі Абама хоча пакончыць з атамнай праграмай Ірану, трэба спачатку ўзяць пад кантроль Ізраіль, ліквідаваць ягоную зброю масавага знішчэння і тады ягоная палітыка будзе мець поспех ва ўсім рэгіёне, у тым ліку ў Іране. Не думаю, што Іран хоча знішчыць Ізраіль.

Мяркую, ён папросту думае пра больш дэмакратычную дзяржаву на месцы цяперашняга Ізраілю, на палесцінскай зямлі. Ніхто не прапануе выкінуць яўрэяў у мора.

Адкуль ён бярэ інфармацыю?

— Большасць інфармацыі я бяру з інтэрнэту. Кожную раніцу доўга сяджу перад кампютарам.

▼ ПАЛІТЫКІ ТЫДНЯ

УГА ЧАВЕС

Лідер баліварскай рэвалюцыі становіца, падобна, сакральны асобай. Прынамсі, як і ў выпадку з карыкатурамі на Мухамеда, газеты пачынаюць баяца публікаваць малюнкі, на якіх ёсць Уга. Першы прэцэдэнт меў месца на мінулым тыдні, калі арганізатары выставы «Гісторыя Калумбіі ў карыкатурах» адмовілі мастаку Мігелю Кардзнасу ў праве размяшчаць на стэндах выставы свае працы. Увогуле, гаворка выключна пра адну працу, на якой выяўленыя старыя сябры — Уга Чавес і галоўны камандзір левай радыкальнай групouцы FARC. На малюнку падобны да Чавеса персанаж выступае за тое, каб разглядзіць партызанская зона FARC як частку Венесуэлы. Карыкатура высмеявае контакты FARC і венесуэльскай улады, пра якія вядома ўсім. Відавочна, з'яўленне на выставе такай карыкатуры магло выклікаць адмоўную рэакцыю ў Каракасе. Таму арганізатары вырашылі не вырыкаваць і забаранілі згаданому мастаку ўдзельнічаць у выставе. Каб не выставіць сябе праціўнікамі дэмакраты, арганізатары заявілі, што яго карыкатуры нехта выкраў. Мастак лічыць, што мела месца дыскрымінацыя.

НУРСУЛТАН НАЗАРБАЕЎ

Прэзідэнт Казахстана 12 мая патрымаў ад дэпутатаў парламента статус Лідера нацыі (каз. «елбасы»). Новы тытул значна пашырае паўнамоцтвы Назарбаева і адказнае за хоць нейкую крытыку на ягоны адрес. У крымінальны кодэкс Казахстана ўведзеная адказнасць за новы від злачынства — «перашкода дзеяниямі Нурсултана Назарбаева». Яна карае за апаганаванне яго выяваў, скажэнне яго біографіі, публічную образу і «іншы замах на ягоны гонар». Гэтыя злачынствы, дарэчы, вырашана лічыць не менш небяспечнымі, чым акты тэрарызму, хача максімальны турэмны тэрмін за парушэнне артыкула пра «перашкоду дзеяниямі» цягне на 3 гады турмы. Такая сістэма прававой бяспекі цалкам лагічная, калі згадаць унікальныя якасці асобы Назарбаева. Іх падрабязна пералічылі дэпутаты перад тым, як галасаваць. Напрыклад, адзін з дэпутатаў заявіў, што Нурсултан мае здольнасць бачыць ход гісторыі, другі парадайна працы Назарбаева з працамі Тэадора Рузвельта і Дэн Слюпіна і г.д. Застаецца дадаць, што ў народзе наданне Назарбаеву тытула лідэр нацыі мела цікавую рэакцыю. З'яўлялася папулярная прымаўка: «Елбасы, елбасы, дай народу кілбасы».

РУСТАМ МІНІХАНАЎ

Новому прэзідэнту Татарстана трэба адказаць на незвычайнае пытанне — як называеца насыльніцтва краю, якім ён кіруе. Хутка ў Расіі перапіс насыльніцтва, і кожнаму жыхару РФ трэба будзе пазначыць сваю нацыянальнасць. Раней усе ў Татарстане лічылі сябе татарамі. Аднак у апошняй гады ўзмініціся рух булгар. Галоўная іх мэта — вярнуць роднаму краю «гістарычную назву» і адмовіцца ад «навязанага бальшавікамі ў 1920-я гады этноніма «татары». Новая назва быццам пазбавіць людзей комплексу, звязанага са словам «татары». Булгарскі рух існаваў і раней, аднак быў вельмі маргінальным. Тому заклікі называць татараў булгарамі той жа Шайміёў лічыў спробай раскалоць нацыю. Цяпер булгары сталі амаль істబлішментам. Нядайна грамада татараў у Арэнбургу прапанавала Казані перайменаваць Татарстан у Булгарыю. На гэты раз афіцыйныя ўлады і нават Шайміёў, былы прэзідэнт Татарстана, намагаюцца ў дыскусію не ўмешвацца. Тыя, хто лічыць сябе татарамі, між тым, вінавацяць булгар у палітычнай правакацыі, быццам яны пайшлі на змову з федэральнымі Цэнтрами, для якога, маўляў, галоўнае — паменшыць удзельную вагу татараў у насыльніцтве Расіі. Застаецца сказаць, што ў спісе федэральных служб статыстыкі прысутнічаюць 140 варыянтаў татарскіх этнонімаў. У тым ліку таяк экзатычныя, як сувары, бігеры, міжэры.

IMPREZA

ЦІ ЁСЦЬ ГНОМЫ У ІРАНЕ?

ДНІ КУЛЬТУРЫ ШВЕЦЫІ У БЕЛАРУСІ: ЛІТАРАТУРА

Алесь ГІНЗБУРГ

13–15 мая падэйдай
Пасольства Каралеўства
Швецыя і Шведскага
інстытута, у рамках Дзён
культуры Швецыі ў Беларусі
прайшлі традыцыйныя
шведска-беларускія
літаратурныя чытанні.
Літаратары дзвюх краін
сустрэліся для выступу ў
Мінску, каб потым выправіца
ў вандроўку па Палесці.

Наведаўшы Слуцк, інтэрнацыянальная літаратурная брыгада прэзентавала свае творы ў Дзіцячай раённай бібліятэцы Салігорска і ў Палескім дзяржаўным універсітэце ў Пінску. Беларускую літаратуру ў межах чытанняў прадстаўлялі пісьменнікі Барыс Пятровіч і Анка Упала, філософ і эсэіст Валіянтін Акудовіч, пасты Марыя Мартысевіч, Віталь Рыжкоў, Дэмітры Плакс, Андрэй Хадановіч.

Што да шведскай каманды, то сёлета яна выглядала надзвычайна: яе разынкай стаў інтэрнацыяналізм шведскамоўных пісьменнікаў. Апроч сусветна вядомай паэткі, драматурга, прафесаркі літаратуразнаўства Агнеты Плээль, у яе ўвайшлі фінская шведка, перакладчыца фінскай і рускай літаратуры Яніна Арлоў, іранска-шведская пісьменніца Азар Махлуджан і польска-шведскі пісьменнік і журналіст Мацей Зарэмба. Падчас чытанняў ім дапамагалі: музычным суправаджэннем Сяргей Пукст і акторскім чытаннем — Алена Іванніка.

Публіцыстычны акцэнт праграмы, прапанаванай аматарами мастацкай літаратуры, не мог не кідацца ў очы, але менавіта ён прыцігнуў увагу караспандэнта «НЧ». Іранка Азар і паляк Мацей

Дні пазэзіі ў Пінску 15 мая. Паэт Андрэй Хадановіч, музыка Сяргей Пукст

пакінулі родныя краіны па палітычных прычынах. То, што яны прэзентуюць шведскаму (а ціпер і беларускаму) чытачу, — можна акрэсліць як «нон-фікшн» напрамак, які ўпэўнена набірае папулярнасць ва ўсім свеце. За такой прозай стаяць рэальныя, часта трагічныя падзеі, лёс чалавека, і таму яна мае не толькі эстэтычную, але і дакументальную каштоўнасць.

Апроч таго, гэтыя аўтары закранаюць іншую проблему: феномен пісьменнікаў з падвойнай ідэнтычнасцю, праблемы эмігрантаў у Захадній Еўропе.

Такім чынам, прапануем вашай увазе творчыя візіткі двух самых незвычайных удзельнікаў шведска-беларускіх чытанняў.

«Ніхто не павінен паліць кнігі»

З усіх аўтараў шведска-беларускіх чытанняў Азар Махлуджан найболыш паразумелася з паэтам-слэмерам Віталём Рыжковым:

...дабро робіцца злом пасыля
перамогі над злом
аутаматычна; параза дабра
— перамога.
а праўда — гэта сумленне,
сцягнутае вузлом
на шыі нямога.

«Гэта мой выпадак», — гаворыць яна, калі ёй перакладаюць гэтыя радкі з «Чорна-белага верша». «Я працавала ва Універсі-

тэцкай бібліятэцы Тэгерана, і мы з калегамі, як і ўся творчая інтэлігенцыя, пратэставалі супраць шаха Махамеда. Нарэшце мы дамагліся свайго: у 1979 годзе шах быў зрынуты, а да ўлады прыйшоў Хамейні. І мы атрымалі новую дыктатуру, гэтым разам — рэлігійную».

Бібліятэкары, перакананая Азар, — гэта не проста каталагізатары кніг. Яны павінны рупіща пра пісьменства, свободу слова, асвету, змагацца супраць цэнзуры. Новыя ўлады загадалі бібліятэкам знішчыць кнігі шаха Махамеда, працы Маркса і Леніна, а таксама ўсе падручнікі па дарвінізму. Прафсаюз бібліятэкараў, актывісткай якога была Азар, напісаў ліст пратэсту: што б ні было ў кнігах, ніхто не павінен іх паліць. Неўзабаве жанчыну прыўслі арштоўваць. Яна здолела схавацца ад уладаў, але калі хавацца стала небяспечна, яна вырашыла пакінуць Іран праз Турцыю, з кантрабандыстамі (такі спосаб перапраўкі людзей на Захад апісваў яшчэ Сяргей Пясецкі ў «Каханку Вялікай Мядзведзі»).

Поўная небяспекі выправа скончылася для Азар паспяхова — яна атрымала палітычны прытулак у Швецыі. А неўзабаве дазналася, што яе сваяк, які спрабаваў пакінуць радзіму тым жа шляхам, замерз падчас уцёкаў. «Я адчувала тое ж, што і былія вязні канцлагераў. Чаму яны загінулі, а я — жыву?»

Такім чынам яна вырашыла напісаць сваю першую кнігу — «Разарваныя карцінкі», дзе апісала ўсё перажытага падчас пераследу ў Іране і ўцёкаў, а таксама досвед быцця эмігрантам з трэцяга свету ў Еўропе. Пісала адрозу па-шведску, з дапамогай сваёй выкладчыцы шведскай мовы.

На сёняшні дзень Азар Махлуджан аўтарка чатырох кніг прозы. На паказавае на мяне і нешта кажа сваім людзям. Адзін з іх выхадзіць з пячоры і вяртаецца з парай тоўстых шкарпетак, працягвае іх мне. Яны лічаць, што мае боты недастаткова чэпляць. Я кажу, што на мне шмат вонраткі, і гэтага досыць. Але праваднік настойвае, кажу, што мы, гарадскія, нічога не ведаєм пра холад.

Азар Махлуджан

З кнігі «Разарваныя выявы»

Як холадна! Усё цела засяяло. Нічога не адчуваю. Адзін з мужчынаў пад'язджае і кажа, што я сяджу на шыі каня і мушу пасунуцца назад, да чалавека, які сядзіць за мною. Але я не могу паварушыцца. Ногі я бярвёны. Здранцеві. Я бяру нагу рукамі ды спрабую пасунуць яе назад. Праваднік кажа: трэба рухацца, каб не замерзнуть, трэба варушыцца пальцамі ног, увесь час.

Урэшце мы пад'язджаєм да пячоры, спешваемся. Адзін з мужчынаў пайшоў перад намі і пачаў раскладваць вогнішча. Нам трэба трохі сагрэцца. Праваднік, галоўны кантрабандыст, доўга глядзіць на мае боты. Я пачынаю хвалявацца. Чаму ў яго такі позірк? Ён што, здагадаўся, што я скавала там усе свае гроши? Можа, ён ведае, што пераважная большасць уцекаючай робяць менавіта так? Тады, магчыма, ён папросту хоча адбараць мае гроши. Перад уцёкамі мы чулі шмат гісторый пра тое, што здарыліся з іншымі, хто збягае.

Ён паказвае на мяне і нешта кажа сваім людзям. Адзін з іх выхадзіць з пячоры і вяртаецца з парай тоўстых шкарпетак, працягвае іх мне. Яны лічаць, што мае боты недастаткова чэпляць. Я кажу, што на мне шмат вонраткі, і гэтага досыць. Але праваднік настойвае, кажу, што мы, гарадскія, нічога не ведаєм пра холад.

абулася, кажа: «Ты не разумееш, але людзі гінуць у такую сцюю. Я адказваю за ваша жыццё».

Я не ведаю, што рабіць, але хутка прымаю рашэнне. Я кажу, што хачу пагутарыць з ім сам-насам. Астатнія выходзяць вонki. Я кажу яму, што мушу даверыцца сакрэту, бо мне патрэбная дапамога. Я распавядаю пра скаваныя ў ботах гроши. Ён разумеет, чаму я не хачу пераабувацца, усміхаецца прыязна і кажа, што не згубіць мае боты, пакладзе іх ва ўласную седлавую торбу.

Я аддаю яму боты, нацягваю тоўстыя шкарпеткі на тыя дзве пары, што ўжо маю на нагах, абуваюся ў мужчынскія чаравікі. Потым выходжу і саджуся на свайго каня, бачу, як ён кладзе боты ў седлавую торбу. Mae спадарожнікі пытаюцца ў мене пра боты. У нашым сковыше ў Тэгеране мы ўсю ноч перад ад'ездам працавалі, каб скаваныя свае гроши ў аутку. Гадзінамі ўклейвалі тонкія паперкі ў падэшвы, так што знайсці іх магчыма было толькі разрэзашы нашыя чаравікі і боты.

Людзі, што ўцякаюць разам са мною, насядаюць на мяне, кажуць, што мне не трэба было гаварыць праўду кантрабандысту, я рызыкую ўсім, што ў мене ёсць. Я мушу рэзка адказаць ім, абарваць. Я кажу, што дыскусія скончана, я ведаю, што раблю. Але насамрэч я хваляюся — калі мае боты застануцца ў яго, я прапала. Што рабіць адзінокай жанчыне па той бок мяжы, калі ѿ нея грошай? Куды ісці? Можа, я ўсё ж здуравала, адкрыўшы свой сакрэту...

Пераклаў са шведскай Дэмітры Плакс

Азар Махлуджан нарадзілася ў Іране ў 1949 годзе. Бібліятэкар па адукцыі. У 1982 годзе атрымала палітычны прытулак у Швецыі

Макей Зарэмба (Зарэмба-Бяляўскі), журналіст і пісьменнік, нарадзіўся ў 1951 годзе ў Познані, Польшча. Эміграваў у Швецыю ў 1969 годзе

Таксама яна плённа перакладае літаратуру з мовы фарсі на шведскую.

«Гномы сапраўды існуюць»

«У Беларусі я пачываюся, нібы вярнуўся дадому», — прызнаўся Макей Зарэмба. Сям'я яго бацькі да 1939 года жыла ў Белаве, што каля Маладзечна. Яго дзядзька Эдвін некаторы час быў мэрам

Мацей Зарэмба**З ЭС «Чаму я стай рэпарцёрам»**

Найвялікшая гісторычна перамена нашага часу — распад Савецкага Саюза і канец халоднай вайны — была сюрпрызом для ўсяго свету, у роўнай ступені і для шпіёнскіх цэнтраў, і для рэдакцый сродкаў масавай інфармацыі. І ўсё роўна гэта не было нейкім раптоўным землятрусам. Гэта быў вынік дойлага працэсу, які толькі час ад часу прымаў форму нечаканых падзеяў. Драматургія гэтага працэсу складалася з незадаважных пасоўванняў у грутоўным выбары, пераменаў у тоне, гульні мімікі, словаўжывання. Маленькая, паўзучая навіны, зробленыя не для газетных урэзак.

Захоўнім СМІ было цяжка зачапіць гэтае «праграмнае забеспаччынне». У асноўным з назывыкі тумачыць сімвалы ды іншыя чалавечыя тонкасці. Нібыта нашы грамадствы сапраўды сталі такімі празрыстымі і літаральными, як нам абяцалі інжынеры. (...) Але па-за жалезнай заслонай камунікацыя ў значнай ступені па-ранейшаму складалася з намёкаў і грымасаў. Вялікія перамены ўжо пачыналіся, але вони яны былі бачныя толькі як маленькая знакі.

Калі паглядзеце на падзея такім чынам, дык, напрыклад, тое, што здарылася ў Вроцлаве 6 лістапада 1987 года, павінна было з'явіцца ў рапартах тэлеграфных агенцтваў. У гэты дзень на цэнтральнай плошчы выйшлі студэнты, каб цалкам у адпаведнасці з пратаколам адзначыць памятны дзень рускай рэвалюцыі праз дэманстрацыю сваёй любові да Леніна і веры ў Савецкі Саюз. «Чырвоная армія — твой сябар дзяцінства!» — скандзіравалі маладзёны, нявінна ўсміхаліся і махалі чырвонымі сцягамі. І адразу — да поўнага захаплення і задавальнення гледачоў — былі арыштаваныя паліцыяй, якая не сумнівалася, што тут справа начыстая. Магчыма, упершыню ў гісторыі Імперыі дэспатызм сам пацвердзіў, што ўжо нікто больш не верыць у лозунгі (...).

Мая ўлюблёная гісторыя таксама адбылася ў той час, і аўтарам падзея была тая самая хэпенінг-група з Вроцлава. Яны называлі сябе «Аранжавая альтэрнатыва», збираліся

пад лозунгам «Гномы сапраўды існуюць!» і сістэматычна бянтэжылі вартавых парадку мірнымі жартамі і розыгрышамі. Нікэй — запіс, зроблены ў 1987-м годзе. Штаб паліцэйскіх сілаў па барацьбе з беспарадкамі камунікую з групай спецыяльнага прызначэння на месцы падзеяў:

— Хто там такія?
— Гномы.
— Якія гномы?
— Звычайні гномы.
— Вы што там, звар'яцелі?
— Не. Тут гномы на вуліцы, мы іх бярэм.
— Слухай, вы што там напіліся?
— Не, мы не пілі.
— Але бачыце гномаў на вуліцы?
— Так, ну, гэта студэнты, апранутыя гномамі.
— А, студэнты (з палёгкай у голосе)... і што яны робяць, гномы гэтыя?
— Спяваюць.
— Што спяваюць? (Зноў занепакоены голас.)
— «Мы — гномы», — вось што.
— Ну, тады можаце іх браць.
Гномаў было дзесяць тысяч. Ці я памыляюся, калі бачу хуткі скон Імперыі ў другім адказе камандзіра паліцэйскай специзгрупы: «Звычайні гномы!»

Мы — тыя, хто пісаў у гэты час пра тое няроўнае супрацьстаянне, — лічылі колькасць страйкаў у Польшчы і савецкіх дывызвізія за яе мяжою. Пераважная большасць з нас не мела ані фантазіі, ані слыху, каб пачуць інтанцыю, ці зразумець ролю гномаў у гісторыі. Але жыхары Вроцлава мелі і тое, і другое, і яны пасля падзення Берлінскай сцяны паставілі помнік гному на парадным праменадзе свайго гораду. Пае́дзьце і паглядзіце самі.

Ці ёсьць гномы ў Іране? Як іх завуць? Магчыма, гэта такая ж важная інфармацыя, як і звесткі пра яздерную праграму. Калі здрэнцевлы парадак растрэскуваецца, гэта адбываецца перш за ўсё сярод маленьких людзей, якія карыстаюцца маленькомі словамі, што не знаходзяць месца ў газетнай урэзцы.

Пераклаў са шведскай Дзмітры Плакс

мястэчка. Яго дзед нарадзіўся ў Гомелі, працаваў кандуктарам на Транссе. Таму для Мацея яго першы прыезд у Беларусь — гэта яшчэ і спроба сягнуць сваіх каранёў. «Я заходжу ў крамы і прыглідаюся да людзей: а раптам у кагосьці такія ж, як у мяне, рысы твару?»

Пасля высылэння ў Польшчу Бяляўскія аселя ў Познані. Там і нарадзіўся Мацей, «яры антысаветчык», як ён сам сябе рэкамендуе. У дзяцінстве ён сабатаў вивучэнне рускай мовы, якую прымушалі вучыць у школе, пра што цяпер нават шкадуе. Ращенне выехаў на Заход у 1969 годзе было звязанае з непрыніццем камуністычнай ідэалогіі.

З 1989 года Мацей Зарэмба з'яўляецца супрацоўнікам аддзела культуры шведскай газеты «Dagens Nyheter». Яго артыкулы, прысвечаныя рознага кшталту парушэнням, выклікалі шырокі рэзананс у Швецыі і Польшчы.

«Я расказаў вам пра сваіх крэўных продкаў з Беларусі, але ёсць у мяне і яшчэ адзін продак адсюль — духоўны. Гэта ваш зямляк, польскі пісьменнік Рышард Капусцінскі», — гаворыць Мацей публіцы ў Пінску. Як і Капусцінскі, 100-гадовы юбілей якога сёлета адзначаецца і ў Беларусі, Зарэмба праславіўся сваімі літаратурнымі рэпартажамі.

Новыя шведскія кнігі па-беларуску

Плён Дзён культуры Швецыі — гэта папулярныя ва ўсім свеце кнігі, якія пачали выходзіць сёлета ў Беларусі. На мінулы тыдні ў рамках шведскіх мерапрыемстваў адбыліся прэзентацыі дзіцячай літаратуры:

Юя і Томас Вісландэр «**Малы і Мядзведзік**» (РВУ «Літаратура і Мастацтва», пераклад Надзеі Кандрусеўіч) — адна з самых любімых шведамі дзіцячых кніг.

Туве Янсан «**Маленькая тролі і вялікая паводка**» (выдавец Зміцер Колас, пераклад Насты Лабады) — першая кніга з вялікай серыі кніг пра знакамітых мумі-троляў, выдадзеная з ілюстрацыямі аўтаркі.

Апроч таго, шукаце ў кнігарнях шыкоўную кнігу «**Папулярная музыка з Вітульі**» Мікаэла Ніемі (выдавецтва «Логвінаў», пераклад Вольгі Цвіркі) — сусветна папулярны шведскі раман, аўтар якога быў удзельнікам шведска-беларускіх чытанняў у мінулы годзе.

Яшчэ адна шведска-беларуская кніжная падзея наперадзе.

1 чэрвеня а 16:00 нас чакае прэзентацыя манаграфіі «**У ценю Польшчы і Рэсеi. Вялікае Княства Літоўскае і Швэцыя ў часе ёўрапейскага крызісу сярэдзіны XVII ст.**» Андрэя Катлярчuka. Прэзентацыя кнігі адбудзеца ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі (пр-т Незалежнасці, 116), у галерэі «Лабірінт» (трэці паверх).

Такіх кранальных момантаў шмат — кожны глядач нечым прасякненца. Скажам, успамінамі Барадуліна: калі прыйшлі фашысты, ён сядзеў маляваў хатку, а немец падышоў і падмаляваў дым з коміну. А потым быў ужо дым ад пажараў над хатамі, згадвае паэт.

Ці такі метафарычны момант: малым Барадулін зрабіў шпакоўню, прыматаўшы да дрэва, і вось цяпер можна бачыць, як вырасла гэтае дрэва — шпакоўня ўжо высока-высока.

Рыгор Барадулін адзначае, што фільм зняты нетрадыцыйна: «Я сам маю досвед стварэння дакументальных фільмаў. Але звычайна ўсё робіцца па адной схеме. А тут нібы фільм у фільме. І яшчэ мне спадабалася, што там не толькі пра мяне, пра мяне... Там і Быкаў, і Каараткевіч. Акцэнты расстаўлены пшырокা, успыльваюць такія постачі».

Што да згаданых сяброў-літаратаў Барадуліна, то ў фільме ёсць кадры, як Каараткевіч выступае на з'ездзе пісьменнікаў, што кажа пра Барадуліна Быкаў і як сам паэт нісе криж на пахаванні Васіля Уладзіміравіча.

Трапіў на кадр і Аляксандр Лукашэнка — ён пляскае ў далоні і пасміхаецца на вокліч паэта «Жыве Беларусь!» са сцэны Купалаўскага тэатра.

Шмат у фільме асабістых фотадзімкаў Барадуліна. Чорна-белая — дзе ён яшчэ малы, пасля з жонкаю Валянцінай у 1960-я гады, з дачкой Ілонай; каляровая — на прыклад, з унучкай Дамінікай. Багата кадраў, у тым ліку датаваных вясенным часам, з радзімы паэта — вёскі Ушачы.

Самым жа цёплым эпізодам Рыгор Барадулін называе тыя кадры, дзе гучыць голас ягонай маці, Акуліны Андрэеўны, якая пайшла з жыцця ў 1971 годзе. У фільме гучыць песня ў яе выкананні.

«Ён сагрэў мене душу», — кажа пра фільм паэт.

3 НАГОДЫ**ЭПОХА БАРАДУЛІНА**

Пётр РАЗУМОВІЧ

«Ён сагрэў мене сэрца», — так пра дакументальны фільм «Эпоха Барадуліна» ў гутарцы з прэс-службай «Белсату» сказаў яго герой. Упершыню стужку паказалі на «Белсаце» ў гонар 75-гадовага юбілею Рыгора Барадуліна ў сакавіку. Нядаўна паказ стужкі адбыўся ў мінскай галерэі «Ў». 30 мая фільм «Эпоха Барадуліна» — зноў на «Белсаце».

Стваральнікамі дакументальнага фільму стала сямейная пара: рэжысёр і аўтар сцэнарыя — Віктар Корзун, прадзюсер ды інтарэс-юрэ — Кася Камоцкая.

«Мы шмат што здымаем, фіксуем для гісторыі, каб цікаве і важнае не зникла. Рыгор Барадулін фільмавалі з 2007 года. Была магчымасць бачыць і гаварыць з ім у прыватных сітуацыях, у інтymным антуражы. Грэх было не скарыстацца», — кажа Віктар Корзун. Аўтары фільма дзякуюць за гэтае барду Алесю Камоцкаму, які мае багата песені на вершы Барадуліна і сябруе з ім. «Атрымаўся багаты архіў. Было спадзяненне аформіць у фільм, юбілей стаў добрай нагодай», — распавядае рэжысёр.

Дарэчы, творчы тандэм можа наладзіць цэлы цыкл: «Шмат знятага па персаналіях — тыя самыя Васіль Сёмуха, айцец Надсан, Сяргак Вітушка...»

Кася Камоцкая кажа, што ма-тэрыялу пра Барадуліна хопіць

яшчэ на два фільмы. Бо вартая асаба... Барадулін — адзін з самых лепішых беларускіх паэтаў. Шмат хто, упэўненыя аўтары стужкі, скажуць, што і найлепшы.

Застаецца толькі шкадаваць, што Аляксандр Лукашэнка, він-

шуючы з юбілеямі расійскіх поп-музыкаў, на 75-годдзе класіка беларускай літаратуры Барадуліна забыўся.

У фільме багата архіўных кадраў — і відэа, і фота. Даўтычаць яны не толькі жыцця паэта, але і

КУЛЬТУРА

16

3 НАГОДЫ

НОЧ МУЗЕЯЎ. СОН СВЯДОМАСЦІ

Аляксей Хадыка

«Ноч музеяў» — прыдуманая супрацоўнікамі парыжскага Луура ў 1991 годзе акцыя па прыцягненню ў музейныя залы гледачоў у нестандартны час — прыйшла ў беларускія музейныя ўстановы ў шосты раз. Са 149 беларускіх устаноў — захавальнікаў гісторіі ініцыятарамі пайтaryць французскі досвед у Беларусі выступілі натуральныя лідэры, супрацоўнікі Нацыянальнага мастацкага музея. «НЧ» неаднаразова пісаў пра станоўчыя бакі ініцыятывы. З доляй сяброўскай іроніі — пра народжаныя ёй недарэнчнасці.

Паколькі вясёлы карнавал прыйшоў з Парыжу — у Нацыянальным мастацкім музеі аўбясцілі «Вечар у французскім стылі». У якасці эмблемы імпрэзы дэманстравалася поўнае юначай шчырасці палатно кіраўніка ўстановы, на якім маэстра гойдаўся на месяцы з французскай прыгажуніяй. Прывабіць да высокага мастацтва гэтым разам імкнуліся сродкамі простанараднага мастацтва, самага даступнага для кожнага

БЕЛСАТ tv

ІНФАРМАЦЫЯ ШТОДНЯ З 21.00

зайсёды пасля навінаў
НАЙЛЕПШЫЯ ПУБЛІЦЫСТЫЧНЫЯ ПРАГРАМЫ КАНАЛА

ПАНЯДЗЕЛАК

АУТОРАК

СЕРАДА

ЧАЦВЕР

ПЯТНІЦА

СУББАНТАК

БЕЛСАТ. ІНФАРМАЦЫЯ БЕЗ ЦЭНЗУРЫ

www.belsat.eu

— кінематографа, дзякую Богу, таксама вынайдзенага француза мі, братамі Люм'ер: раз-пораз на экране дэманстраваліся стужачкі з эпохі народзін сінема.

У ўліенне пра французскі стыль жыцця дапаўнялася наяўнасцю ў залах музея вялікай колькасцю паўаголеных дам і мадэлек. Камусыці гэта нагадвала атмасферу свецкага будуара, камусыці — лазні. Мадэлікі дэманстравалі ўзоры свайго ўяўлення пра высокую моду. Прышыгваючы ўвагу гасцей з вуліцы, гэтая дэманстрацыя, патраўдзе, ніяк не спрыяла знаёмству выпадковых гасцей з творамі мастацтва, бо прыгадаць назаўтра тое, што абкружала іх у сценах музея, апрача вадэвільных сюжэцікаў паратэральных шоу, яны наўрад ці былі здольныя. Убачыць у экспазіцыі музея выставачныя спасылкі на беларускую культурную прысутнасць у Парыжу пасля паўстання XIX стагоддзя альбо ў часы эміграцыі XX стагоддзя, як нехта спадзіваўся, не ўдалося.

Затое французскі акцэнт — баль у стылі Ваньковіча — паставіў у гэты вечар творчыя калектывы «Гісторыка» ў сценах Нацыянальнага гістарычнага музея. Як своеасаблівы рэклім па вялікаму беларускаму мастаку, які спачыў у выгнанні ў Парыжу. І, трэба сказаць, на гэтай частцы вячэры хапала і весялосці, і густу, і праўды гістарычных рэмінісансы, якія спрыяюць выхаванию паўнавартаснага грамадзяніна сучаснай Беларусі. А вось «разынкай» вечара ў Гістарычным музеі аўбясцілі дэманстрацыю параднага шыняля расійскага імператара Аляксандра I.

Чаму атрыбуту імператарска га побыту пачатку пазамінулага стагоддзя была нададзеная вы-

ключная ўвага, следам за гаспадарамі музея не зразумелі і яго наведнікі. Першыя рабілі выгляд, што сядр 400-тысячнай калекцыі паважанай установы ніяма больш вартаснага экспаната, другія — ветліва дэманстравалі, што скончылі цуд ім цікавы. Аляксандраўскія лахманы — сімвал эпохі бязладдзя ў Беларусі, падчас якой Палацкі ўніверсітэт спачатку ператварыўся ў кадэцкі корпус для акупацыйнага войску, а потым ягоныя інтэлектуальныя скарбы былі нахабна скрадзены і звезены за мяжу, у расійскія сховы. Адначасова была знявецаная ўся краіна.

На жаль, неадэкватны выбар цвіковых аб'ектаў музейнага свята — лагічны практык экспазіцыйнай палітыкі аднаго з найважнейшых музеяў краіны, у выніку якой ён рызыкуе ператварыцца ў беларускі варыяント філіялу дысней-ленду. Днямі ў залах музея адчынілася выставка, у якой не прадстаўлена ніводнага (!) арыгінальнага экспаната — «Орудия наказания Средневековья» — запазычаная ў Дзяржаўнага музея гісторыі Санкт-Пецярбурга «Петрапаўлаўская крэпасць». Адкажыце, у такім выпадку, чым адрозніваецца нацыянальны музей ад прывакзальнай залі гульных аўтаматаў?

Знакам узроўню эфектыўнасці падобнай беззмястоўнай, пазбаўленай адчування сутнасці ўласнай гісторыі арганізацыі музейнага жыцця можа служыць вынік «музейнай ночы» ў Бабруйскім краязнаўчым музеі. Мяццовыя энтузіясты, апранутыя ў вопратку расійскіх салдат і мяшчан XIX стагоддзя, раздавалі ў той вечар наведвальнікам... сухары. Імпрэза прыцягнула ўвагу 50 чалавек.